

Saksframlegg

DE OLYMPISKE VINTERLEKER OG PARALYMPICS TIL TRONDHEIM I 2018

Arkivsaksnr.: 06/24342

Forslag til vedtak:

- 1) Bystyret vedtar å søke Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) om å bli norsk søkerby til De olympiske vinterleker og Paralympiske vinterleker i 2018. Søknaden inngis på de premisser som følger av kravspesifikasjon for søkere fra NIF og med grunnlag i de framlagte planer.
- 2) Bystyret vedtar at dersom NIF velger Trondheim som norsk søkerby, vil arbeidet umiddelbart bli videreført i regi av søkerselskapet som allerede er etablert – Trondheim 2018 as.
- 3) Bystyret forutsetter at Trondheim kommune i fortsettelsen skal ha minimum 51 prosent eierandel i søkerselskapet og at øvrig eierandel fordeles mellom øvrige arrangørkommuner (Oppdal, Stjørdal, Klæbu) og Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner. Videre forutsettes at evt. også Norges Idrettsforbund og Olympiske komité (NIF) og / eller Sør- og Nord-Trøndelag idrettskretser deltar som eiere i søkerselskapet, dersom de ønsker det. Endelig åpnes også for en statlig eierandel dersom det er aktuelt. Bystyret forutsetter at andelene uansett fordeles slik at Trondheim kommune ikke kommer under 51 prosent.
- 4) For øvrig vedtar Bystyret det opplegget for organisering, styresammensetning, bedriftsforsamling etc. som det er redegjort for i saksfremlegget.
- 5) Bystyret vedtar å bevilge samlet kr 35 mill. som delfinansiering av søknadsarbeidet, forutsatt at NIF velger Trondheim som søkerby og forutsatt at staten vedtar å gi statlig garanti som forutsatt i saksfremlegget. Trondheims andel inngår som delfinansiering etter det opplegget som det er redegjort for i saksfremlegget. Rådmannen bes innarbeide dette i kommende års økonomiplaner og årsbudsjetter.
- 6) Bystyret bevilger 1,5 mill kr til Trondheim 2018 as. Midlene dekkes over det vedtatte budsjett for 2007 som beskrevet i saken.

Innhold

1	Bakgrunn.....	3
1.1	Begivenheter som grunnlag for strategisk planlegging.	3
1.2	OL – fakta og karakteristika.....	3
2	Prosesser og vedtak knyttet til OL 2018.....	5
2.1	Vedtak om å søke vinter-OL til Norge i 2018.....	5
2.2	Ideen om vinter-OL til Trondheim i 2018.....	5
2.3	Opprettelsen av Trondheim 2018 AS	5
3	Vinter-OL til Norge, Trøndelag og Trondheim i 2018	6
3.1	OL som katalysator for ønsket utvikling i Trondheim og regionen.....	6
3.2	Fokus på å sikre langsiktige samfunnsmessige gevinster	7
3.3	Relevante erfaringer og eksempler	9
4	Konsept olympiske og paralympiske vinterleker 2018 i Trondheim.....	11
4.1	Arbeidsprosessen.....	11
4.2	Perioder og konkurranseplan.....	2
4.3	Overordnet budskap og posisjonering.....	12
4.4	Lokalisering av OL arenaer og funksjoner.....	12
4.5	Kulturprogram	20
4.6	De paralympiske vinterleker	21
4.7	Kunnskap, teknologi og bærekraft som del av søkerprofilen.....	23
4.8	Helse- og sanitetstjenester	25
4.9	Ny infrastruktur i Trondheim og regionen til 2018.....	26
5	Etterbruk av OL-anleggene	27
6	Budsjett.....	28
6.1	OL-budsjett knyttet til planlegging og gjennomføring i fase 3 (2011-2018).....	29
7	Veien fram til vinter-OL i Trondheim i år 2018.....	30
7.1	Videre prosess fram mot nasjonal utvelgelse.....	31
7.2	Forutsetning om ordinær saksbehandling og planlegging etter plan- og bygningsloven.....	31
7.3	Forberedelser til internasjonal søkerfase.....	32
7.4	Internasjonal søkerfase.....	33
8	Rådmannens vurdering og konklusjon.....	34
8.1	Samfunnsøkonomiske konsekvenser av OL i Trøndelag.	34
8.2	Konklusjon.....	36
9	Vedlegg.....	36

1 Bakgrunn

1.1 Begivenheter som grunnlag for strategisk planlegging.

Trøndelag har som målsetting å bli den mest kreative region i Europa, skape miljø for menneskers liv og virke, rekruttere den beste kompetansen til regionen og skape de mest spennende og virksomme bedriftene. Trondheim har rollen og ansvaret som motor i regionen og må derfor satse aktivt når mulighetene byr seg.

Store sports-, utstillings- og kulturarrangement er blitt et strategisk redskap for urban og regional utvikling. Byer verden over satser kraftig på service- og opplevelsesindustri, turisme og tilrettelegging for investeringer i høyteknologi, forskning og utdanning. I kunnskapssamfunnet konkurrerer byene om mennesker, bedrifter og ikke minst om oppmerksomhet. De byene som lykkes best er der hvor kultur-, nærings- og byutviklingsstrategier knyttes sammen og internasjonal markedsføring etableres.

Et OL arrangert i Trondheim vil være en unik mulighet til å formidle til verden hva Trøndelag står for som region også utover 2018 og dermed en viktig del av en langsiktig, kulturell og næringspolitisk satsning for Trøndelag og Norge. Det er erfaringsmessig grunnlag for å hevde at denne typen store begivenheter vil:

- Fremskynde by- og næringsutvikling.
- Fornye og forsterke økonomisk utvikling.
- Tiltrekke seg turister/reiseliv, messer, store arrangement etc.
- Tiltrekke seg investeringer og frisk kapital.
- Bygge identitet og stolthet.
- Etablere gode rammer for kultur- og idretts- og friluftsliv.
- Få betydelig internasjonal omtale.

Opplegg og mer detaljert omfang av mulige De olympiske- og paralympiske vinterleker i 2018 vil bli presentert i søknad til NIF (Norge Idrettsforbund og olympiske komité) den 19. februar. Jeg inviterer bystyret i denne omgang å ta stilling til helheten i OL-planen og det overordnede konseptet som grunnlag for å sende søknaden til NIF. Dette presenteres i kap 4, sammen med vedlegg.

Alt som gjelder plassering, utforming og bygging av det enkelte anlegg etc. skal planlegges gjennom kommunens budsjettarbeide, plan- og bygningsloven og de løpende årsprogrammer framover. Opplegget kommer derfor, i alle sine aspekter, tilbake for ordinær kommunal saksbehandling i neste fase dersom Trondheim går videre.

1.2 OL – fakta og karakteristika

1.2.1 IOC og De olympiske leker

Den internasjonale olympiske komité (IOC) er den høyeste myndighet i den olympiske organisasjon. IOCs hovedkvarter finner vi i Lausanne i Sveits, der det ble opprettet under første verdenskrig. Det er en politisk uavhengig organisasjon og grunnlegger av den olympiske bevegelse. Den første olympiske kongressen ble avholdt i Paris i 1894. Jacques Rogge fra Belgia er i dag IOCs president. Gerhard Heiberg er i dag norsk medlem i IOC.

Trondheim kommune

Det er IOC som selv avgjør hvilke nye øvelser som skal inn og hvilke gamle som eventuelt skal ut. Etter hvert som vintersporten har fått stadig nye øvelser, er dette også blitt gjenspeilet i øvelsesutvalget i vinterlekene. Dessuten er det i dag slik at de aller fleste øvelsene er for både kvinner og menn.

Vinterlekene har vokst betydelig fra de aller første olympiske vinterlekene ble arrangert i Chamonix i Frankrike i 1924 og fram til Torino hvor vinter-OL ble avholdt sist med hensyn til antall deltakende nasjoner, deltakere og OL-øvelser. Seksten land og 258 utøvere var representert da de aller første olympiske vinterlekene ble arrangert i Chamonix i Frankrike i 1924. Under lekene i Oslo i 1952 var det med 30 nasjoner, 694 utøvere og 22 øvelser på konkurranseprogrammet. Lekene i Calgary i 1988 hadde over 50 deltagernasjoner. På Lillehammer i 1994 var det 1737 utøvere fra 67 nasjoner som konkurrerte i 61 øvelser. En foreløpig topp kom i Torino 2006 da 80 nasjoner var representert og 2508 utøvere konkurrerte om å bli olympiske mester i en eller flere av de 84 øvelsene.

Det er betydelige forskjeller på sommer og vinterolympiader, ikke minst i antall deltagere og behov for arenaer. Sommer-OL involverer fire ganger så mange deltagere og gir nesten det dobbelte i medieinntekter. Derfor har vi sett en utvikling hvor sommerleken etter hvert har funnet sted i større byer, hvor mulighetene for de nødvendige investeringer har vært tilstede. Vinterlekene har latt seg arrangere i mindre byer/lokalsamfunn, selv om behovet for anlegg også her kan være betydelig. I gjennomsnitt har byer hvor vinterlekene er arrangert hatt ca. 230.000 innbyggere, mens det tilsvarende tall for sommerlekene er ca. 2.840.000, dvs. 10 ganger større.

1.2.2 De olympiske idealene og symbolene

Den moderne olympiske bevegelse ble unnfanget av den franske baron Pierre de Coubertin på slutten av 1800-tallet. Han var anglofil og beundret det engelske utdanningssystemet der sporten sto sentralt i sosialiseringen av unge menn. Han var inspirert av internasjonalisme og hentet ideer om global, moralsk opprustning fra framveksten av den internasjonale fredsbevegelsen og ideelle organisasjoner som Røde Kors.

Coubertin smeltet sammen idealer fra den engelske sporten, og den greske kulturen og ikke minst de klassiske lekene i Olympia til en ideologi han døpte "olympisme". Dette gjenspeiler seg i det olympiske charteret, der den olympiske ideologien er nedfelt. I korthet forteller de at olympiske leker skal tjene den fysiske, sosiale, kulturelle og moralske kultivering av enkeltmenneske og samfunn. Ilden, de olympiske ringene, utøverløftet om "fair play", ideen om utøverlandsbyen, og de storslåtte åpnings- og avslutningsseremoniene: alt er tenkt inn som symbolske uttrykk for olympismen. Topputøvere skal være forbilder som viser vei mot et nytt og bedre samfunn der konkurranse forenes med gjensidig respekt, vennskap og fred.

1.2.3 Historien om De paralympiske leker

De paralympiske leker er de offisielle olympiske lekene for utøvere med fysiske handikap. Dette inkluderer mennesker med bevegelsesnedsettelse, amputerte utøvere, utøvere med nedsatt syn og med cerebral parese. De første paralympiske sommerlekene ble holdt i Roma i 1960. De første vinterlekene ble holdt i Örnsköldsvik i 1976. 19. juni 2001 skrev (IOC) og Den internasjonale paralympiske komité (IPC) under en avtale som sikrer at de paralympiske leker skal holdes like etter De olympiske leker på samme sted.

Trondheim kommune

2 Prosesser og vedtak knyttet til OL 2018

2.1 Vedtak om å søke vinter-OL til Norge i 2018

Gjennom et enstemmig styrevedtak 22-23. juni 2006 (Sak 250 Søknad om olympiske leker i 2018) anbefalte idrettsstyret i Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité at Norge søker De olympiske vinterleker og De paralympiske vinterleker i 2018. Idrettsstyret vedtok samtidig at det skulle etableres en evalueringsgruppe for å følge opp prosessen og at en nasjonal kandidat velges i mars 2007.

2.2 Ideen om vinter-OL til Trondheim i 2018

På en pressekonferanse i regi av Rita Ottervik, ordfører i Trondheim, 14. juni 2006 ble ideen om at Trondheim skal søke om vertskapet for de olympiske vinterleker i 2018 lansert. Bystyret ble dagen etter orientert om bakgrunnen for Trondheims ambisjoner, om organisering av arbeidet med mulighetsstudie og om prosessen videre.

Bystyret ble 23. november orienterte om fremdriften med søknaden.

2.3 Opprettelsen av Trondheim 2018 AS

Formannskapet vedtok 27. juni (Sak 06/24342 Vinter-OL i Trondheim i 2018. Etablering av et søkerselskap) at Trondheim kommune skulle delta i arbeidet med å fremme Trondheim som kandidat/søkerby til vinter-OL i 2018 og bevilget kr 260.000 til aksjekapital til opprettelsen av søkerselskapet Trondheim 2018 AS.

Med dette fikk Trondheim kommune en eierandel på 51 % av selskapet. Resten fordeles mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Sør-Trøndelag Idrettskrets og Nord-Trøndelag Idrettskrets.

Mandatet til selskapet er å bidra til at Trondheim i mars 2007 blir valgt som norsk kandidat til å arrangere de olympiske vinterlekene i 2018. Marvin Wiseth er arbeidende styreleder i selskapet, mens Kjell Åge Gotvassli er styrets nestleder.

Trondheim 2018 engasjerte raskt konsulentselskapet Thue & Selvaag as (T&S) til å utarbeide en mulighetsstudie som skulle legges til grunn for konsept og løsninger for Olympiske og Paralympiske vinterleker 2018 i Trondheim.

Det koster ca 10 mill kr å utarbeide denne søknaden. Budsjettet bygger på 4 mill kr fra 4 hovedsponsorer, 3 mill kr fra næringslivet forøvrig (sponsing, salg av plaketter ol) samt 3 mill kr fra de 3 offentlige eierne.

Jeg har i budsjettet for 2007 satt av 1 mill kr til formålet under en post for diverse på til sammen 3 mill kr, jfr tekst på side 206 i budsjettefttet.

Jeg anbefaler bevilget 1,5 mill kr fra denne posten for diverse til OL 2018. Det gir meg noen utfordringer til å finansiere de andre tiltenkte prosjektene fra denne posten i 2007, men det vil jeg løse innenfor budsjettets totalrammer.

Trondheim kommune

I det neste kapitlet vil jeg gjøre rede for konseptet slik det er per nå. Selv om endelig konsept først vil bli klart i det søknaden overleveres NIF innen 19. februar vil det som presenteres her i all hovedsak være det endelige, spesielt lokalisering av OL-arenaer og -funksjoner.

3 Vinter-OL til Norge, Trøndelag og Trondheim i 2018

3.1 OL som katalysator for ønsket utvikling i Trondheim og regionen

Et OL må ha både et nasjonalt og et regionalt perspektiv. Utviklingen av et kunnskapsbasert samfunn krever bevisste nasjonale strategier knyttet til utdanning, forskning, innovasjon og entreprenørskap og formidling av dette, men kunnskapssamfunnet må også realiseres lokalt. Det er denne jobben Trondheim kommune nå tilnærmer seg strategisk og helhetlig ved å sette fokus på Trondheim som kunnskapsby. Et OL i Trondheim og Trøndelag vil på denne måten effektivt kunne bidra til å vise hva den moderne kunnskapsnasjonen Norge står for i 2018.

Et vinter-OL i Trondheim og Trøndelag i 2018 vil bli et svært omfattende samfunnsprosjekt. Det er derfor avgjørende at et vinter-OL støtter opp under byen og regionens visjoner og overordnede strategier for videre utvikling – både fysisk og samfunnsmessig. Dette vil bidra til å sikre at et OL i Trondheim blir sosialt, kulturelt og økonomisk bærekraftig. Under vises en tabell hvor Trondheim kommunes egne strategier for perioden 2001-2012 sidestilles med perspektivene i å arrangere et vinter-OL i Trondheim.

Tabell: OL som utviklingsdriver og Trondheims visjoner og strategiske mål

Sammenfall mellom OL i Trondheim og Trondheims visjon og overordnet mål uttrykt i kommunes strategiplan 2001-2012	Sammenfallende med mål			
	Direkte	Indirekte	Ingen	Motstrid
Visjon 'Store lille Trondheim'				
Trondheim som bysamfunn skal ha fokus på nærhet, omsorg og trygghet, åpenhet og deltagelse, toleranse og respekt for andre mennesker.		X		
Byen skal preges av mangfold og variasjon i tilbud og opplevelser, og et internasjonalt perspektiv	X			
Fokusområder i strategiplanen				
Prioritere velferdsoppgavene			X	
Påvirke statens rammer: Staten overfører for lite penger til kommune-Norge. Samtidig får Trondheim en uforholdsmessig lav andel av statens overføringer til kommunene.		X		
Løfte fram kunst og kultur som et sentralt grunnlag for byens videre utvikling.	X			
Utvikle Trondheim som miljøby med en bærekraftig forvaltning av ressursene.	X			
Bygge byen innover og samtidig legge mer vekt på sammenhengene mellom utbyggingsmønster, bydriftskostnader, grønnstruktur og tjenester til befolkningen.	X			
Være drivkraft i regionens utvikling gjennom dialog og samvirke mellom næringslivet og kommunene i regionen.	X			
Ivareta barn, unge og studentene som byens viktigste ressurs, ikke bare for framtida, men også her og nå.		X		
Tilrettelegge for at det økende antall eldre kan være viktige deltakere i samfunnslivet og		X		

Tabellen over viser at det er stor grad av sammenfall mellom perspektivene man kan anta et OL i Trondheim kan bidra til og visjonen og de områdene kommunen vil fokusere på for byens utvikling.

På denne måten kan et OL i Trondheim for det første:

- Medvirke til å gi Trondheim internasjonale perspektiver.
- Utvikle Trondheim som motor i regionen.
- Etablere rammer som inspirerer og motiverer til et godt kultur- og idretts- og friluftsliv for folk i alle aldre.
- Understøtte en vedtatt fysisk langsiktig byutviklingsstrategi med fokus på bl.a. bærekraftig og samfunnsøkonomisk arealforvaltning og på rammer for en levende by med gode bomiljø.
- Løfte fram kunst og kultur som et sentralt grunnlag for byens videre utvikling.
- Kunne utvikle Trondheims som en mangfoldig og tolerant by med (hjerne-)rom for forskjellige livsstiler og kulturer.

For det andre kan et OL i Trondheim indirekte understøtte arbeidet med å:

- Bedre teknisk infrastruktur for byens befolkning og næringsliv.
- Legge til at våre høyere utdanningsinstitusjoner når sine mål.
- Skape nye identitetsmerker og symboler som kan bli en del av byens ansikt mot verden.
- Styrke Trondheims arrangementskompetanse og posisjon som festivalby.

For regionen vil et OL kunne medvirke til:

- Utvikling av Trøndelag som region gjennom et forsterket positivt samarbeid mellom offentlige myndigheter, nærings- og kulturliv, høyere utdanningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner.
- Næringsutvikling, spesielt kultur og opplevelsesbasert næringsutvikling.
- Profilering og markedsføring i forhold til turisme.
- At Trondheim og trøndelagsfylkene når felles visjon om ”Kreative Trøndelag – her alt e mulig uansett” og ambisjonen om Europas mest kreative region.

Et OL inneholder m.a.o. potensialet til å skape betydelige synergier med planleggingen av Trondheim og Trøndelags framtidige utvikling. Videre vil OL som utviklingsdriver framskynde denne utviklingen vesentlig i tid.

3.2 Fokus på å sikre langsiktige samfunnsmessige gevinster

De olympiske leker består av kun 17 + 9 dager med idrett, men innebærer år med planlegging og forberedelser og kan skape effekter som vil påvirke framtiden til Trondheim og Trøndelag i form av svært store investeringer i infrastruktur og idrettsanlegg, oppmerksomhet, sosial og kulturell kapital.

For å ivareta de langsiktige effekter av OL er det nødvendig å fokusere bredt og legge til rette for at planlegging, gjennomføring og etterarbeid gjøres i fellesskap med andre offentlige myndigheter, universitetet, høyskoler, nærings- og kulturliv og frivillige organisasjoner.

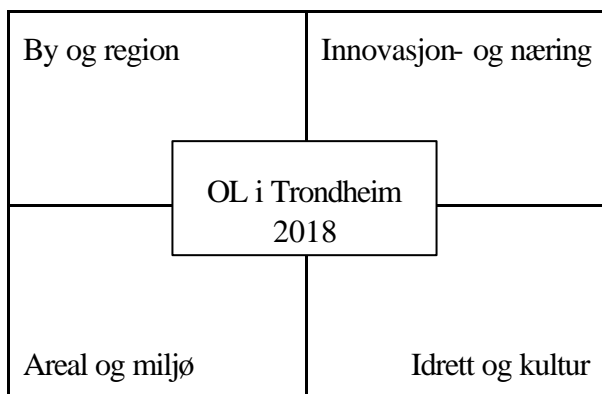
For at vertsbyen og -nasjonen skal klare å hente ut forventede effekter av samfunnsmessig betydning som en vinterolympiade legger til rette for kreves det allerede i innledende fase omfattende planlegging og organisering. Barrierer må identifiseres og brytes ned. Kun gjennom koordinert og integrert OL-planlegging, kommunal, fylkeskommunal og statlig planlegging kan ønsket mål nås; å arrangere et prikkfritt

Trondheim kommune

idrettsarrangement, samtidig som dette store arrangementet setter fart på Trondheim og Trøndelags positive utvikling

Trondheim kommune

Figuren under illustrerer hvordan man kan se ulike utviklingsperspektiver i sammenheng og som gjensidig forbundet med OL-arrangementets drivkrefter.

Figur: Ulike dimensjoner som arbeidet kan struktureres etter

Egenskaper ved Trondheim og Trøndelags aktører, det vil si ved næringsliv, befolkning, myndigheter og utdanningsinstitusjoner, vil kunne ha innvirkning på mulighetene til å utnytte OL som en katalysator for langsiktig vekst. Det faktum at Trondheim og Trøndelag har universitet og to høyskoler, vil sannsynligvis kunne gjøre det lettere å absorbere virkningene av et stort arrangement som OL enn hva tilfellet var for Lillehammer. Størrelsen på omlandet spiller imidlertid også inn.

3.3 Relevante erfaringer og eksempler

I en sammenheng hvor det er vanskelig å være presis på langsiktige effekter av et OL er andre og relevante erfaringer nyttig, selv om forutsetningene vil være forskjellige. I det følgende vil jeg peke på noen erfaringer fra vårt eget byjubileum i 1997, vinter-OL på Lillehammer i 1994 og vinter-OL i Torino 2006.

3.3.1 Vinter-OL på Lillehammer 1994

Selv om det er lenge siden 1994 og de olympiske lekene på Lillehammer er det naturlig å se på disse lekene som et referansepunkt. IOC presidentens konkluderte jo tross alt med "the best games ever" om arrangementet.

Vel så viktig som selve arrangementet er erfaringene og analysene om de samfunnsøkonomiske virkningene for Lillehammer, innlandsregionen og nasjonen av OL i 1994. Blant forskere som har analysert Lillehammer-lekene er det bred enighet om at de i seg selv hadde store effekt i tiden forut for og under arrangementet knyttet til sysselsetting, befolkningsutvikling og næringsutvikling.

Det er i liten grad foretatt analyser av de langsiktige effektene i forhold til de omfattende investeringene i en bredere samfunnsøkonomisk sammenheng, dels fordi det er vanskelig å skille OL-effekten fra andre effekter. Det er videre en rekke vanskelig målbare verdier knyttet til et slikt stort arrangement, men som likefullt blir trukket fram som positive effekter for eksempel arrangementskompetanse og gjennomføringsevne, identitet og stolthet, entreprenørånd og opplevelsen av folkefest.

OL på Lillehammer hadde 1737 utøvere fra 67 nasjoner i 61 øvelser. OL-organisasjonen inkluderte knapt 40.000 mennesker. Disse fordelte seg bl.a. på 10.000 frivillige, 1.000 i LOOC, 11.000 var engasjert i kulturprogrammet. I tillegg kommer det sjåfører, politi og militære styrker.

Trondheim kommune

Den økonomiske aktiviteten skapt av OL var formidabel. OL-budsjettet var på 7,4 mrd, det var private investeringer på 2,0 mrd, annen offentlig investeringer på 2,8 mrd, LOOC hadde inntekter på 2,7 mrd.

Kostnadene utgjorde til sammen 0,25% av det norske nasjonalprodukt og 1,1% av det offentlige konsumet i de seks årene forberedelsene foregikk.

Foruten alle idrettsarenaene besto "OL-arven" av bl.a. 3 kulturhus, radio- og tv-senter (42.000 m²), deltakerlandsby (62.000 m²) og medielandbyer (120.000 m²).

Den internasjonale oppmerksomheten var også stor: 4.700 pressefolk fra 37 land besøkte Lillehammer før lekene, under lekene var det vel 8.000 medierepresentanter til stede, gjennomsnittlig antall TV seere var 670 millioner fordelt på de 134 nasjonene med TV dekning fra lekene.

3.3.2 Vinter-OL i Torino 2006

Vinter-OL i 2006 i Torino ble aktivt utnyttet for å utvikle byen videre fra å være en industriby til å restrukturere Torino mot nye næringer, samtidig som det var viktig å styrke Torinos rolle i det italienske hierarki av større byer. Samtidig måtte OLs mange store byggeprosjekter passe inn i den langsiktige utviklingsplan som allerede tidlig på 1990-tallet var politisk vedtatt. På denne måten ble vinter-OL 2006 "en motor for endringsprosesser i Torino, en ekstraordinær mulighet for å styre ressurser til byområdet, akselerere de fysiske endringsprosesser og øke Torinos internasjonale synlighet", sitat Elisa Rosso, dir. for Torino Internazionale. Olympiaden ble en satsning som representerer starten på en videre langsiktig utvikling av byen inn i fremtiden.

Noen tallfakta fra Torino:

- 65 større byggeprosjekter i arenaer, infrastruktur, deltagerlandsbyer.
- 17 dagers konkurranse.
- 2.500 utøvere.
- 80 nasjonale olympiske komiteer.
- 84 evenement.
- 10.000 journalister.
- 30.000 medlemmer av den "olympiske familie".
- 18.000 frivillige.
- 90.0000 billetter solgt.
- 50 rene kulturarrangement.

De samlede investeringer, inkludert infrastruktur, undergrunn, arealutbygging etc. med nasjonal finansiering ble 6847 mill. euro. For de lokalt finansierte anlegg ble beløpet 600 mill. euro, hvorav 1/3 kommunal investeringer.

Det kan slås fast at de rene kommunale investeringer ble beskjedne i forhold til det totale beløp, men førte til en kraftig, ønsket opprusting for byen. Den "olympiske gevinst" for Torino ble med hensyn til de rent fysiske anlegg:

- Flere multifunksjonelle bygg for messer, kongresser og store events.
- Nye anlegg for kunst og kultur.
- Nye områder og bygninger for forskning og universitetsutbygging.
- Studentboliger.
- Boliger for allmennheten.

Trondheim kommune

Av de mer immaterielle verdier nevner Elisa Rosso:

- Internasjonal markedsføring
- Ny image for byen
- Fornyet tillit til Torinos evne til å takle store, krevende oppgaver

I en større undersøkelse på nasjonalt nivå i Italia, gjort etter OL i 2006, mener forskere at byen har forbedret sitt image betraktelig. Det betyr at Torino attraksjon og muligheter nå er internasjonalt akseptert og kjent, hvilket gir et svært godt grunnlag for den videre utvikling og markedsføring av byen.

Store, årlige begivenheter er allerede planlagt i form av internasjonale messer, kongresser etc foreløpig framover til 2011, hvor Torino skal feire 150-årsdagen for sin frie bystatus.

De olympiske leker i 2006 var ikke målet for Torinos satsning, men del av et langsiktig program for videre utvikling av byen og regionen.

4 Konsept olympiske og paralympiske vinterleker 2018 i Trondheim

4.1 Arbeidsprosessen

Arbeidet med mulighetsstudien er gjennomført i samarbeid med en rekke utredningsgrupper med representanter for aktuelle kommunale etater og organisasjoner. Konsulentselskapet har samarbeidet spesielt nært med Trondheim kommune og de øvrige tre ”arrangørkommunene” (kommuner med idrettsarenaer i OL-planen): Oppdal kommune, Stjørdal kommune og Klæbu kommune. Likeså er utredningene gjennomført i samarbeid med Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner, Sør- og Nord-Trøndelag idrettskretser, samt ulike grunneier, anleggs- og bygningseiere, og andre aktører.

Representanter for Trondheim kommune har deltatt i alle utredningsgruppene.

T&S har videre ført løpende dialog med de eksperter som de involverte sær-idrettsforbund har oppnevnt gjennom Norges Idrettsforbund og Olympiske komité (NIF).

Utredningene er gjennomført med grunnlag i de premisser som foreligger for søknad om Olympiske og Paralympiske Vinterleker:

- Kravspesifikasjonen fra Norges Idrettsforbund
- Gjeldende krav og premisser som foreligger fra Den internasjonale olympiske komité (IOC) og nasjonale og internasjonale sær-idrettsforbund.

For ytterligere å styrke grunnlaget for løsningene for Trondheim 2018 har T&S foretatt en analyse av IOCs beslutningsprosesser ved valg av arrangører de senere år, inklusive analyser av byer som har vunnet og byer som har tapt.

Hensyn til miljø og etterbruk er også lagt til grunn som premisser for arbeidet (følger også av premissene både fra NIF og IOC).

Det er videre lagt vekt på å finne løsninger som kan posisjonere Trondheim optimal i forhold til konkurrentene, i denne omgang konkurrentene i Norge.

Trondheim kommune

4.2 Perioder og konkurranseplan

Følgende perioder er de aktuelle for Trondheim 2018:

Olympiske Vinterleker: Fredag 9. – søndag 25. februar 2018.

Paralympiske Vinterleker: Fredag 9. – søndag 18. mars 2018.

Det er utarbeidet foreløpige konkurranseplaner som fremgår av uttrykt vedlegg 3.

4.3 Overordnet budskap og posisjonering

Løsningene legger til rette for en posisjonering av Trondheims søknad slik:

- Trondheim er en stor by i norsk sammenheng som har infrastruktur og menneskelige ressurser til å gjennomføre dette store arrangementet.
- Trondheim og Midt-Norge en svært idrettsinteressert befolkning som vil slutte opp og skape en folkefest med tett atmosfære.
- De naturgitte forutsetninger legger gjør det mulig å arrangere hallidrettene i og like ved Trondheim by, og likeså de fleste skiøvelsene tett inntil byen (Granåsen og Vassfjellet)
- Regionen har en variert og spennende natur som strekker seg fra byen ved fjorden, oppover dalen og inn i innlandet til fjellbygda Oppdal. Det gir spenn og kontraster innenfor korte avstander.

På denne bakgrunn bygger konseptet opp til hovedbudskapet for søknaden:

”Med hjerte for idretten og rom for verden”

”Liten nok til å elske idretten. Stor nok til å ta i mot verden”

4.4 Lokalisering av OL arenaer og funksjoner

Det legges frem følgende forslag til lokalisering av arenaer:

SNØIDRETTER	Nordiske grener Skiskyting	Granåsen
	Langrenn Paralympiske Vinterleker	Granåsen
	Alpine grener	Hovden og Kinnpiken, Oppdal
	Alpint Paralympiske Vinterleker	Hovden, Oppdal
	Freestyle og Snowboard	Vassfjellet, Klæbu
ISIDRETTER	Hurtigløp skøyter	Brattøra
	Kunstløp og kortbane skøyter	Felles hall Leangen + treningshall. Treningshall i eksisterende hall.

Trondheim kommune

	Ishockey	1 hall Leangen + Treningshall 1 hall Tiller + Treningshall Treningshaller Leangen i eksisterende haller (2018). Treningshall Tiller flyttes og blir idrettshall i Levanger eller Steinkjer.
	Kjelkehockey (Paralympiske Vinterleker)	Ishall Leangen
	Bob, skeleton, aking	"Fritidsparken", Oppdal
	Curling	Ishall, Stjørdal
	Rullestolcurling (Paralympiske Vinterleker)	Ishall Stjørdal
MEDIESENTRA	Radio- og TV-senter	Nytt bygg Gløshaugen (NTNU)
	Pressesenter	Realfagbygget, NTNU
	Mediesenter Oppdal	Idrettshall Oppdal
INNKVARTERING	Deltagerlandsby	Nytt boligområde Tempe Vest
	Medielandsbyer	Nye studentboliger Lerkendal Øst Nytt boligområde Sorgenfri/Tempe
	Deltagerlandsby Oppdal	Leilighetsanlegg Hovden
SEREMONIER	Åpnings- og avslutningsseremonier	Lerkendal stadion
	Medaljeseremonier (68 øvelser)	Torget
	Medaljeseremonier Oppdal (18 øvelser)	Festplassen Oppdal sentrum
OLYMPISKE FAMILIE	Administrasjonssenter og overnatting for IOC, Internasjonale Forbund, Nasjonale Olympiske komiteer	Hotell med kongressfasiliteter Brattøra
	Hospitality Village for sponsorer, TV-selskaper og andre samarbeidspartnere	Lokalisering i gåavstand til Torget under utredning (søker løsning i permanent bygningsmasse i stedet for temporære telt)
AKKREDITERING	Hovedakkrediteringssenter	Hall / industribygg, Sveberg, Malvik
FLYPLASS	Internasjonal og nasjonal trafikk	Trondheim Lufthavn, Værnes Evt. bruk av Oppdal flyplass vil betinge utbygging og vil bli nærmere vurdert

Trondheim kommune

Nærmere om det enkelte anlegg er beskrevet i egne faktaark, samlet i utrykt vedlegg.

Alle lokaliseringer er utredet og løsningsforslag foreligger som beskrivelser på skissestadiet. Endelig lokalisering, byggevolumer og utforming vil, som nevnt innledningsvis, bli gjenstand for ordinære behandlinger og godkjenninger i aktuelle instanser i senere faser. Spesielt kan nevnes at plassering av ishall på Brattøra fordrer revisjon av gjeldende planer for området (foreliggende forslag er utformet med det siktemål at hallens lokalisering kan kombineres med dagens og fremtidige havne- og terminalfunksjoner). Videre gjelder at endelig lokalisering av mediesentra og medielandsbyer på NTNUs områder vil bli tilpasset ift. NTNUs utbygging.

For OL-konseptet anses alle lokaliseringer meget gunstige mht. kvaliteten og mht. etterbruk:

- Alle skiøvelser er lagt til eksisterende anlegg som har behov for videreutvikling.
- Leangen videreutvikles som senter for hallidretter.
- Stjørdal, Tiller og Steinkjer / Levanger får idrettshaller som dekker stor underdekning for hallkapasitet.
- Hallen på Brattøra har et stort potensial både for idrettslig og kommersiell utnyttelse (kongress, messer, arrangementer), og likeså som signalbygg og turistattraksjon.
- Bob- og akebanen vil styrke Oppdal som destinasjon for idrett og turisme.
- Mediesentrene og medielandsbyene faller godt inn i arbeidet med campusutvikling for NTNU, Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) og Studentsamskipnaden i Trondheim.
- Deltagerlandsby Tempe Vest faller godt inn i boligutbyggingsplaner med fokus på foretetting i sentrumsnære områder.
- Lerkendal stadion som arena for åpnings- og avslutningsseremonier faller godt sammen med Rosenborgs ekspansjonsplane for stadion.
- Seremoniarenaer på Torget styrker byens festplass som seremoni- og kulturarena.

4.4.1 Avstander og transportkonsept

De foreslåtte lokaliseringen gir følgende - reiseavstander og reisetider med buss i 2018:

AVSTANDER FRA DELTAKERLANDSBY		
Til	Km	Min
Lerkendal stadion Åpnings- og avslutningsseremonier	1	2
Torget Medaljeseremonier	3,4	6
Brattøra Hurtigløp skøyter	4,7	8
Leangen Ishockey, kunstdløp, kortbane	6,4	9
Granåsen Nordisk og skiskyting	6,4	7
Tiller Ishockey	6,5	7
Vassfjellet Snowboard og freestyle	23	23
Stjørdal Curling	35	28
Oppdal	117	88

Trondheim kommune

Alpint, bob, skeleton, aking		
Værnes flyplass	34	27

Av dette følger at 68 av Vinterlekenes 86 øvelser - dvs. ca 80 prosent – finner sted innenfor en halv times reise fra deltakerlandsbyen. Det er et kompakt arenakonsept, og eksempelvis vesentlig mer kompakt enn arrangør 2010 Vancouver som har ca 50 prosent av øvelsene i Whistler-området, ca 110 km fra Vancouver.

Blant de 68 øvelsene som ligger innenfor en halvtimes reise i Trondheimsregionen, ligger 54 (ca 80 prosent) innenfor en reiseavstand på 7 minutter.

Det er videre en fordel at alle øvelser utenfor Trondheimsregionen ligger på ett sted, dvs. på Oppdal, og kompaktheten forsterkes ytterligere av at arenaene på Oppdal ligger meget konsentrert (de fleste innenfor gåavstand).

Trondheims kompakte konsept forsterkes ytterligere ved følgende:

- Arena for åpnings- og avslutningsseremonier (Lerkendal stadion) ligger innen gåavstand fra deltagerlandsbyen.
- Seremoniarenaene i Trondheim og Oppdal ligger i meget kort avstand fra deltagerlandsbyen
- Et unikt konsept for media med presse- , radio og TV-senter og innkvartering for media innenfor gåavstand i området Gløshaugen – Lerkendal – Sorgenfri.

Det er utarbeidet en detaljert transportplan som angir gode transportløsninger for alle grupper.

Hovedkonseptet for transportløsningene under lekene bygger på følgende:

- Akkreditert trafikk (utøvere, ledere, delegater, media, gjester) ankommer og forlater arrangementet i stor grad med fly via Værnes. Det kan også være aktuelt å vurdere utvikling av flyplassen på Oppdal. Noe av denne akkrediterte trafikk til/fra lekene vil komme med tog og buss / bil.
- Publikum kommer til Trondheim og Oppdal med tog, buss, bil og båt. Noen kommer med fly til Værnes.

Transportkonseptet baseres på noen viktige rammebetingelser:

- Akkreditert transport vil stort sett foregå med bil eller buss.
- Akkreditert transport innen Trondheim og Oppdal går på et eget vegnett som i hovedsak er fysisk skilt fra det øvrige vegnettet. Dette for å sikre 100 % pålitelighet og framkommelighet for denne gruppen trafikanter.
- Regional akkreditert transport mellom Stjørdal/Værnes, Trondheim og Oppdal skjer på samme vegnett som øvrig trafikk. Men det er tilrettelagt reserveløsning med god kapasitet som sikkerhet i tilfelle hendelser som vanskeliggjør bruk av hovedvegen.
- Ordinær trafikk og publikumstrafikk til/fra OL-arrangement benytter i hovedsak den samme infrastrukturen, veier, jernbane og i noen grad havn.

Det er lagt opp til en viktig satsning på tog som høykvalitetstransport mellom Trondheim og Oppdal spesielt for media. Dette i form av høyfrekvent direkte forbindelse mellom Lerkendal stasjon (beliggende i gåavstand fra mediesentra, medielandbyer og deltakerlandsby) og Oppdal stasjon. Det blir et ruteopplegg med 30 minutter mellom hver avgang og reisetid på 1 time og 20 minutter. Toget tilrettelegges for bespisning og arbeidsplasser. NSB planlegger å skifte materiell i perioden 2015-2020. Det er naturlig å kjøpe materiell med regiontogstandard mht. servering og arbeidsplasser for passasjerene.

Trondheim kommune

På Oppdal (Hovden), Stjørdal og Midtbyen/Brattøra/Lerkendal i Trondheim ligger jernbanestasjonen så nær aktuelle arenaer at tog kan brukes til publikumstransport. Flyplassen på Værnes har også jernbanestasjon så nær at den kan benyttes i tilbringertjenesten til/fra Værnes. Jernbanetransport er mest aktuelt for publikum som reiser regionalt eller nasjonalt.

Til/fra alle andre arenaer vil buss og bil være eneste motoriserte transportmåte. Men det vil være viktig å legge til rette for gode fotgjengerkorridorer i tillegg. Mange arenaer vil ligge så nær boområder at fotgjengertrafikken vil være en betydelig andel av totaltrafikken.

Biltrafikk vil ikke være tillatt for publikum til/fra store arrangement, da vil det bare være busstrafikk.

Hurtigbåt vil bli benyttet for regional transport på strekningen Trondheim – Kristiansund og trafikknutepunkt mellom. Hurtigruta vil også være et tilgjengelig regionalt transportmiddel med kapasitet til noen hundre passasjerer daglig.

Transportplanen omfatter i tillegg følgende satsningsområder og premisser:

- Strategier for miljøriktig transport.
- Strategier for universell utforming.
- Strategier for teknologisk nyskaping.

Nærmere om infrastruktur og transportbehov vises til kapittel om ny infrastruktur i Trondheim.

4.4.2 Innkvartering

IOCs krav til arrangørens innkvarteringskapasitet er angitt slik (antall rom):

Deltagere	3.000
Ledere	600
Olympiske familie	950
Forbund og nasjonale olympiske komiteer	200
Forbund og nasjonale olympiske komiteer gjester	1500
Dommere	450
Media	8.300
TV-selskaper, gjester	1.000
Sponsorer / leverandører	3.000
Sponsormedarbeidere	700
Andre	200
Tilskuere	3.000
Total	22.800

I tillegg kommer andre store grupper som arrangøren må tilrettelegge for (antall personer):

Politi	2.000
Militære mannskaper	2.000
Leverandører	6.000
Funksjonærer	13.000

Trondheim kommune

Total **23.000**

Innkvarteringsplanen bygger på følgende hovedstrategier:

- Organisasjonskomiteen leier eksisterende overnattingskapasitet som er nødvendig for å tilfredsstille det innkvarteringsbehov som organisasjonskomiteen har ansvaret for.
-
- Der det må fremskaffes ny kapasitet, vil organisasjonskomiteen ikke selv stå for utbyggingen av denne, men vil måtte henvende seg til investorer som i egen regi oppfører overnattingsenheter som organisasjonskomiteen i OL perioden leier fra eier.
- Det er utviklet prosjekter for nybygging av boliger og studentboliger i samarbeid med Trondheim og Omegn Boligbyggelag (TOBB) og Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) som kan nyttes til deltagerlandsby og innkvartering for media. Boligene vil ligge i områdene Lerkendal – Sorgenfri – Tempe som er en meget gunstig lokalisering i OL-sammenheng. Slik utbyggingen er planlagt er den i tråd med eksisterende planer for boligbygging i denne del av byen. Totalt vil utbyggingen av studentboliger representere 10 prosent av studentmassen i Trondheim, dvs. en naturlig tilvekst i SiTs tilbud. Antall boenheter mot det private markedet vil utgjøre ca 65 prosent av ett års nybygging i Trondheim (dagens veksttakt). Samlet vil disse prosjektene tilføre en kapasitet på 10.400 rom til OL.

Det er lagt opp til bygging av ny kapasitet for deltakerlandsby på Oppdal i form av leilighetsanlegg i et meget attraktivt område inntil alpinanlegget i Hovden. Etterbruk er planlagt som en kombinasjon av faste boliger, utleieleiligheter og fritidsboliger.

Foreløpig innkvarteringsplan legger opp til slik fordeling (antall rom):

Deltakerlandsby Trondheim	2.850
Deltakerlandsby Oppdal	900
Medielandsbyer Trondheim	7.500
Medielandsby Oppdal	2.500
Hoteller Trondheim	4.700
Hoteller / kommersielle rom Oppdal	2.000
Storgårder Trondheimsområdet	1000
TOBB utleieboliger	800
Studentboliger eksisterende	775

Total **23.025**

Når det gjelder innkvartering for øvrige grupper (ref. over), er dette lagt opp slik:

Funksjonærer bor privat i Trondheim og omegn	13.000
Leverandører i Trondheim og omegn	6.000
Brakkerigg Aker/Verdal	1.000
Hytter Oppdal	1.000
Militærleirer	2.000
Privat utleie Trondheim	3.000

Total **23.000**

Trondheim kommune

Som overnattingsmuligheter for tilreisende publikum vil følgende være aktuelt (antall senger innenfor 2 timer fra Trondheim):

Hoteller utenfor Trondheim/Oppdal	6.000
Utleieenheter Oppdal	6.000
Cruisebåter	2.000
Storgårder Trøndelag	1.000
Kommersielle senger Åre	22.500

Total **37.500**

I tillegg finnes det ca 23.000 private hytter og ca 3.000 utleiehytter innenfor 2 timer fra Trondheim (utenom Oppdal). Dette utgjør en kapasitet på i størrelsesorden 100.000 senger som vil være aktuell for tilreisende publikum.

Oppsummering – innkvartering:

- Trondheim vil i 2018 ha tilstrekkelig hotellkapasitet til et OL arrangement
- Deltakere og media vil få innkvartering av høy standard med meget sentral lokalisering
- Trondheim vil enkelt kunne skaffe gode innkvarteringsløsninger for andre grupper
- Trondheim vil ha god kapasitet til å innkvartere et stort antall tilreisende publikum

4.4.3 Mediesentra og medieservice

Det er utarbeidet meget gunstige løsninger for mediesentra på Gløshaugen i samarbeid med NTNU. Løsningene er meget gode mht. beliggenhet, og den aktuelle nye bygningsmasse sammenfaller med NTNUs ekspansjonsbehov og arbeid med campusutvikling.

Main Press Center (pressesenter) – 30.000 kvm. legges til Realfagbygget og utnytter byggets nederste etasjer. Om nødvendig benyttes også arealer i tilstøtende bygninger. Byggets konstruksjon og rominndeling er slik at det ikke er nødvendig med særlige tilpassninger for bruk som pressesenter. Det er nødvendig at bygget kables slik at det knyttes direkte opp mot OLs hovedarenaer. Kablingen vil nødvendigvis måtte skje noe i forkant av starten på arrangementet, men behøver ikke forstyrre bruken av bygget til undervisningsformål fordi kablingen kan skje i byggets korridorer. Det antas at OL-organisasjonen må disponere lokalene fra 1. januar til noen dager etter at OL er over, ca. 1. mars. Det forutsettes at det inngås egen avtale med NTNU om å disponere bygget i den begrensede perioden.

International Broadcast Center (radio- og TV-senter) – 40.000 kvm. legges til et nybygg som oppføres syd for Realfagsbygget i området ned mot Lerkendal Gård. Utformingen av bygget skjer etter nærmere avtale med NTNU som står for oppføringen av bygget og etterbruken av det (undervisningsbygg og laboratorier). Byggeprosessen skjer på den måten at når bygget er reist, og før innredningen til etterbruk starter, foretas midlertidig innredning etter spesifikasjon fra OL brukerne (TV-rettighetshaverne). Etter OL foretas ferdigstillelsen av bygget til permanent bruk. OL-organisasjonen betaler husleie for disposisjonsretten som vil være et vesentlig bidrag til finansiering av utbyggingen. Selve leiebeløpet avtales mellom OL organisasjonen og NTNU.

De planlagte medielandsbyene i områdene Lerkendal – Sorgenfri (ref. over) vil ligge i kort gåavstand til mediesentrene. Dette er en helhetlig plan under betegnelsen

”Trondheim Olympic Media Campus”

Trondheim kommune

som gir optimale bo- og arbeidsforhold for denne gruppen.

Det er lagt til grunn at 2.500 medierepresentanter vil oppholde seg på Oppdal, og det vil fordre en mer omfattende medieservice enn på de øvrige arenaene. Dette løses med et mediesenter lokalisert til Oppdal idrettshall. Denne er i dag på 1.000 kvm., men Oppdal kommune vil utvide den slik at den får et samlet areal på 2.000 kvm. Idrettshallen ligger sentralt plassert i Oppdal. Mediesenteret vil innholde rom for skrivende presse, rom for fotografer og rom for representanter for rettighetshaverne samt nødvendige servicearealer og tilstrekkelige bespisningsarealer.

Det vil i tillegg bli etablert mediefasiliteter på alle konkurransearenaene iht. gjeldende krav. Disse vil fungere som service- og arbeidsstasjoner for media. Disse sentrene er inkludert i arenabyggingene.

4.5 Kulturprogram

Det er utarbeidet en foreløpig kulturplan som vil danne grunnlaget for den endelige kulturplanen for Trondheim 2018 som skal overleveres IOC for godkjenning tre år før Lekene. Som ledd i arbeidet er det gjennomført kontaktmøter med kulturadministratorer og aktører i Midt-Norge, og også nasjonalt. Gjennom dette arbeidet har det fremkommet en "idébank" i et eget dokument kalt "Det moderne Norge, en kulturplan på 100 sider laget av 100 kulturledere".

Planen synliggjør regionens rike frivillighetskultur og arrangementerfaring, samt et stort antall kulturaktører og -arenaer. Det er fremkommet mange spennende ideer for innholdet i kulturplanen.

Et hovedmål er å fremme mellomfolkelig forståelse og relasjoner, og å bygge vennskap mellom utøvere og andre som er tilstede. Et annet viktig hovedpoeng er at gjennomføringen av et OL gjør at bygg- og anlegg for omfattende kultursatsning kommer flere år før de ellers hadde vært mulig å realisere ved ordinære budsjetter. For kulturlivet samlet gir det en stor gevinst.

4.5.1 Idé, profil og målsettinger i kulturprogrammet

a) Styrke olympismen og implementere de olympiske idealer i det norske samfunn

De olympiske vinterleker i Trondheim 2018 skal bidra til å knytte nasjonene og menneskene tettere sammen, både utøvere, ledere, funksjonærer, media, frivillige, publikum og TV-seere. I tiden før og under Lekene og De paralympiske lekene skal alle aktiviteter bidra til å styrke fokus på de olympiske verdiene: Fred, miljø, samarbeid, bærekraftig utvikling.

b) Styrke norsk idrett

OL er fremfor alt idrettskonkurranser der det sportslige vil være viktigst. Med forankring i det Olympiske Charter vil lekene i Trondheim også legge vekt på integreringen mellom idrett og kultur.

c) Styrke norsk kulturliv

Norge er det eneste land i verden som har et såkalt utvidet kulturbegrep, og dette gir oss et fortrinn når det gjelder helhetstenkning for store arrangementer. Vi har som kjent den samme statsråd for idrett og kultur, og denne tenkningen er selvfølgelig gjennomført på alle forvaltningsnivåer. (Trondheim kommune har den samme kommunaldirektør for idrett og kultur). For Norge vil et integrert OL som viser en helhetstenkning idrett - kultur derfor være naturlig.

d) Historisk forankring

Trondheim kommune

Selv om det er for tidlig å legge detaljerte planer for det kulturelle innholdet, vil det være naturlig for et OL i Trondheim og Trøndelag å bygge på Olavsarven og aksene Stiklestad - Nidaros som et vesentlig element i norsk historie. Mange fremhever St. Olav som ”den første norske olympier”, og dette gir Lekene i Trondheim mange muligheter både innholdsmessig og symbolsk.

e) By- og regionutvikling

OL i Trondheim vil bidra til å styrke by - og regional utvikling, og planlegging og gjennomføring av Lekene vil skje i tett samarbeid med offentlige og private aktører i regionen.

4.5.2 Seremonier og fakkelstafett

Arrangøren blir ansvarlig for flere store arrangementer av seremoniell og protokollær karakter, i henhold til bestemmelser i Det olympiske charter. Dette omfatter bl.a.:

Åpnings- og avslutningsseremoniene vil bli lagt til Lerkendal stadion som har en meget gunstig lokalisering sentralt i byen, og i kort avstand til deltagerlandsbyen, mediesentraene og medielandsbyene. Arenaen vil bli utbygget og tilpasset i samarbeid med Rosenborg Ballklub.

Medaljeseremoniene vil finne sted i form av kulturarrangementer på kveldene på Torvet i Trondheim og på ”Festplassen” i Oppdal. Målet blir å gjenskape de fantastiske atmosfæren fra VM '97 med opp mot 40.000 tilskuere på Tovet.

Blomsterseremonier foreslås gjennomført på de aktuelle arenaer, umiddelbart etter at øvelsen er ferdig.

Fakkelstafetten er et stort kulturarrangement som markerer OL-ildens ferd fra Hellas til arrangørbyen, med ankomst under åpningsseremonien. Det er vanlig at fakkelstafetten gjøres til internasjonale kulturmarkeringer for vertsnaasjonen

4.6 De paralympiske vinterleker

Det er en del av arrangøransvaret å gjennomføre De paralympiske vinterleker med start ca 2 uker etter Vinterlekenes avslutning. Dette arrangementet eies og styres av Den internasjonale paralympiske komité – IPC.

De Paralympiske Vinterleker omfatter pr i dag følgende idretter:

- Kjelkehockey
- Rullestolcurling
- Langrenn
- Skiskyting
- Alpint

Mht. arenaer for øvelse – se kap 4.4.

Mht. konkurranseplanen – se uttrykt vedlegg 3.

Følgende er satt opp som aktuell målsetting for Paralympiske leker i Trondheim:

- Øke interessen for rekruttering til, og nivået på, idrett for funksjonshemmede lokalt og nasjonalt.

Trondheim kommune

- Øke fokus på universell utforming og tilgjengelighet for alle grupper funksjonshemmede lokalt og nasjonalt, og utvikle Trøndelag og Norge som mønsterregion og –land i forhold til tilgjengelighet for funksjonshemmede.

Krav til universell utforming, høyt tilgjengelighetsnivå for alle grupper og likeså ivaretagelse av spesielle behov knyttet til idrettene i det paralympiske program er lagt til grunn som planpremisses i alle deler av planlegging av idrettsarenaer, innkvartering, transport etc.

Eksempler i denne sammenheng er:

- Toaletter tilgjengelig for rullestolbrukere blir plassert slik at de kan nås med rullestol eller fra løypenett , f.eks. langrennskjelke.
- Adkomst fra transport til utøverområder blir tilrettelagt med snøsmelteanlegg for god tilgjengelighet for rullestolbrukere.
- Det vil bli god atkomst med rullestol til ”ren snø”.
- Rullestoltilgjengelige smørebuer.
- Fall fra forflytningsområde til skiheiser
- Adkomst mellom inngang, garderobes, bokser og is blir uten nivåforskjeller (kjelkehockey).
- Vantet på ishockeyarenaene blir gjennomsiktede foran innbytter- og utvisningsbokser.
- Benker i boksene vil lett kunne fjernes
- Plastplater på gulv i innbytter- og utvisningsbokser.
- Garderobes blir utformet med tilstrekkelig størrelse (15 rullestoler og 15 kjelker)
- Det vil være tilstrekkelig lagringskapasitet (15 kjelker pr. lag)
- Heiskapasiteten blir øket i forhold til norm (innkvartering).

Generelt om status i denne sammenheng kan anføres:

- Trondheim har et bysenter med små høydeforskjeller og liten omkrets, noe som gir et godt utgangspunkt for god tilgjengelighet for funksjonshemmede.
- Trondheim er av Miljøverndepartementet utnevnt som Pilotby mht universell utforming. Byen har tradisjon for å legge til rette for funksjonshemmede, og har kommet langt i tilgjengelighetsarbeidet sammenlignet med mange andre byer. Prioriterte områder i denne sammenheng: Transport, bygg og uteområder, informasjon (IKT), andre samfunnsområder

I årene fram mot OL og Paralympics 2018 vil det bli satt ytterligere fokus på Universell Utforming lokalt og nasjonalt, slik at Trondheim fremstår som en mønsterby og Norge et mønsterland hva angår tilgjengelighet for funksjonshemmede.

Det vil i samarbeid med funksjonshemmedes organisasjoner (FFO og SAFO) bli gjennomført et obligatorisk utdanningsprogram for funksjonærer og frivillige til OL og Paralympics. Dette vil bl.a. omhandle:

- Idrett for funksjonshemmede
- Holdninger til funksjonshemmede
- Hindringer funksjonshemmede møter
- Hvordan man hjelper på best mulig måte

Trondheim kommune

4.7 Kunnskap, teknologi og bærekraft som del av søkerprofilen

Trondheim og Trøndelag har utviklingsstrategier hvor kunnskap, teknologi og bærekraft er sentrale elementer. Når vi nå søker OL, ønsker vi å bygge opp argumentasjonen i søknaden på hvordan OL kan bidra til at byen og regionen når sine mål og strategier for fremtiden.

Utgangspunktet er det beste: Trondheim er byen du blir glad i. Tusen år gammel, men vital som en ungdom med sine 30 000 studenter. Trondheim har rike tradisjoner som valfartsmål, middelalderby, kulturby, idrettsby, studentby, handelsknutepunkt og teknologihovedstad. Dette gjør Trondheim til motoren i regionens utvikling. Trondheim er også en ren og grønn by omkranset av storslått, variert natur. Trøndernes dugnadsånd og kulturfestivaler er blitt et varemerke for regionen. Vinter-OL i Trondheim vil ta vare på og styrke disse kvalitetene. Dette er kjernen i Trondheims bærekraftstrategi.

4.7.1 Kunnskap og teknologi

Utviklingen av et kunnskapsbasert samfunn krever bevisste nasjonale strategier knyttet til utdanning, forskning, innovasjon og entreprenørskap. Kunnskapssamfunnet må imidlertid også realiseres lokalt. Trondheim har valgt å tilnærme seg denne oppgaven strategisk og helhetlig ved å sette fokus på Trondheim som kunnskapsby. Trondheims historie etter 1500-tallet er da også nært knyttet til kunnskapsutvikling og byens sterkeste identitet eller byprofil kan samles i begrepene kunnskap og kultur.

De viktigste elementene i kunnskapssamfunnet er økonomisk, kulturell og sosial utvikling basert på kreativitet, kunnskap og innovasjonsevne. Universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner har en helt sentral rolle i denne utviklingen, fordi de produserer kunnskapsamfunnets viktigste ressurs - kunnskap. Denne kunnskapen må også et OL arrangert i kunnskapsnasjonen Norge utnytte for å lykkes i selve arrangementet, men også for å sikre de langsiktige effektene av OL. Trondheim har alle forutsetninger for å lykkes med denne oppgaven.

Trondheim og Trøndelag har i dag et variert og teknologitungt næringsliv – med lange tradisjoner innen forskning og utvikling. Trondheim omtales av utenlandske kommentatorer som hovedsete for teknologisk utvikling og innovasjon i Norge. Dette kompetansemiljøet er et av regionens største fortrinn, og er viktig både for utviklingen av nytt og eksisterende næringsliv, for regionenes identitet og som en næring i seg selv.

Trondheims status som ”teknologihovedstad” og kunnskapsby er en viktig og positiv side ved byens profil og denne hører naturlig med i posisjonen av søkerbyen. Det er foretatt en rekke initiativ mot aktuelle teknologiaktører og kunnskapsinstitusjoner i Trondheim, og aktuelle løsninger og ideer vil bli innarbeidet i alle deler av OL-planen hvor det er relevant. Trondheim skal planlegge anlegg og løsninger i et fremtidsperspektiv som er 30 – 50 år, og i dette bildet har teknologisk utvikling, innovasjon og kunnskapsproduksjon sin naturlige plass.

Norges Teknisk Naturvitenskaplige Universitet (NTNU), Skandinavias største uavhengige forskerinstitusjon, Sintef, og høyskolene i Sør- og Nord-Trøndelag (HiST og HiNT) er sentrale aktører i kompetansemiljøet i Trøndelag. Ved NTNU finner vi blant annet landets eneste senter for fremragende forskning innen medieteknologi; nye digitale visningsrom og portalløsninger. NTNUs engasjement er allerede synlig i og med at ”OL 2018” er tatt inn som emne innenfor universitetets studieopplegg ”Eksperter i Team” for våsemesteret 2007 (del av semesterkurs ”Sportsteknologi”).

Fremveksten av kunnskapsbasert industri har ført til at mange internasjonale selskaper har lokalisert virksomhet i Trondheim. Her har Statoil etablert sitt største forskningscenter, og flere store globale

Trondheim kommune

teknologiselskap har lagt sine utviklingsavdelinger til Trondheim. Trondheim og Trøndelag står derfor godt rustet til å møte de teknologiske utfordringer et OL i 2018 vil innebære, og vil kunne utvikle teknologiske løsninger og tjenester som både vil bidra til en smidig og kostnadseffektiv avvikling av OL, og øke den enkeltes opplevelse og delaktighet.

Trondheims kompetansemiljø inneholder allerede strategiske høyteknologiske aktiviteter som har betydning for gjennomføring av OL. Den internasjonale oppmerksomhet som store mediebegivenheter av OL's størrelse gir byer av oppmerksomhet vil være særdeles positivt for nettopp Trondheim. Dette fordi vi nå har noen av de aller fremste framtidsrettede teknologibedrifter etablert.

Av virksomheter som kan nevnes er:

- 1) "Webcasting" som binder sammen animasjon, spill og film utvikles nå i Trondheim. Dette vil bli den nye medievirkeligheten i 2018. Innenfor dette området er den tekniske spisskompetansen til hele nettverket AV Arena med Midgard Medielab i front internasjonalt.
- 2) Fem steder i verden blir teknologien til fremtidens operasjonsstue utviklet. De tre verdensledende aktørene velger Trondheim som utviklingsarena for nytt konsept for sykehuskirurgi. Trondheim Kinos avanserte fremviserutstyr inngår i utviklingsarbeidet.
- 3) Verdensledende Sony har valgt mikrochips fra Atmel Norway i Trondheim til sine mobiltelefoner.
- 4) Yahoo og Google har begge lagt utviklingsavdelinger til Trondheim. Sammen med Fast, Search and Transfer som er utviklet i Trondheim, utgjør de verdens søkemotorteknologi.
- 5) Den trådløse infrastrukturen og den store andel databevisste brukere gjør Trondheim til et spennende laboratorium for utprøving av trådløse informasjonstjenester.

I sum viser disse eksemplene at Trondheim har teknologiske miljø som kan løse de tekniske utfordringer man vil stå overfor under OL i forhold til for eksempel kommunikasjon, akkreditering, billettsalg, logistikk osv.

4.7.2 Miljø og bærekraftig utvikling

IOC har miljø som en av tre grunnpilarer sammen med idrett og kultur. I følge IOC holder det ikke å forhindre negative miljøkonsekvenser. Lekene skal bidra til bærekraftig utvikling og et miljømessig løft. Dette er også ambisjonen for OL i Trondheim. Bærekraftig utvikling innebærer en utvikling som ivaretar nåtidens behov uten at fremtidige generasjoner må lide. For Trondheim betyr dette at OL skal gi positive ringvirkninger både miljømessig, sosialt og økonomisk før, under og etter 2018.

Internasjonalt sett har Norge kommet langt i forhold til miljø. Dette skyldes høy miljøbevissthet og systematisk arbeid for å bevare det naturlige miljøet over flere tiår, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Miljøansvaret er integrert i alle samfunnssektorer og lover og retningslinjer som tilfredsstillende internasjonale standarder er for en stor del på plass. Dette gjelder også for Trondheimsregionen. Det anses derfor som uproblematisk for Trondheim å tilfredsstillende den miljøstandard som IOC setter for arrangører av De olympiske vinterleker.

I tråd med kriteriene for utvelgelse av norsk søkerby må søknaden omfatte betraktninger om bærekraft som del av det overordnede arrangementskonsept. Søknaden bør legge stor vekt på Vinterlekene som katalysator for urban planlegging og utvikling. Vinterlekene utgjør et stort endringspotensial for Trondheimsregionen i så måte. Søknaden vil synliggjøre at Vinterlekene skal benyttes aktivt til å utnytte dette potensialet til å utvikle en mer funksjonell og miljøvennlig by- og tettstedsstruktur. Dette er lagt til grunn for søknadens valg av løsninger.

Trondheim kommune

Det har lenge vært Trondheims strategi å bygge byen innenfra. Kommuneplanen har en sterk miljøprofil, hvor det å fortette fremfor å spre byen utover er bærebjelken. Fortetting er klart mest bærekraftig sett i forhold til forurensende utslipp, ressursforbruk og klimagassutslipp, men også i forhold til den sosiale og økonomiske utviklingen av byen.

Fortettingen i Trondheim skal skje i pakt med naturen og omgivelsene:

- Større boligprosjekter og bygg for næringsvirksomhet eller offentlig service med mange arbeidsplasser eller besøkende må lokaliseres i og nær bysentrum, i og nær lokalsentra eller langs attraktive kollektivtransportårer.
- Det må legges til rette for å styrke vern av det historiske bybildet og den kulturhistorisk betydningsfulle bebyggelse i byen og omegnen. All utbygging må preges av både respekt for fortiden og rom for nye arkitektur- og kulturuttrykk.
- Naturressursene må bevares med sikte på næringsmessig bruk, rekreasjon og naturopplevelser for alle. Det biologiske mangfoldet må bevares.
- Viktige grønne områder, kjerneområder for landbruk og arealer for lek og rekreasjon må bevares. Samtidig må en sikre og utvikle høy kvalitet på utearealer i fortettingsområder.
- Trondheim skal være i forkant innen miljøvennlig transport. Det må videreutvikles tiltak for trafikksikkerhet, gang- og sykkelvegnettet og turveger.

4.8 Helse- og sanitetstjenester

Sykehusene i Trondheimsområdet har mer enn nok kapasitet, både med hensyn til senger og utstyr, til å ivareta all førstehjelps- og sykehustjenester for utøvere, lagledere, gjester og publikum. Under OL vil bruk av sykehusbygningene lett kunne tilpasses behovet og samtidig ivareta sine normale oppgaver.

Arrangementet vil ikke kreve tilleggsinvesteringer i offentlige helsetjenester utover det som inngår i OL-landsby og poliklinikker og andre lokale installasjoner på gjestenes bo- og arbeidssteder (se nedenfor).

Medisinsk nødhjelp, pasienttransport og akuttbehandling under OL ville integreres i det eksisterende systemet. Trondheimsregionen har et nødhjelpsapparat med lang erfaring i ytelsen av førstehjelps-, behandlings- og pasienttransporttjenester i fjellstrøk. Konkurransaneanleggene for alpinøvelsene har mulighet for evakuering med helikopter. Gjeldende planer for evakuering og bistand ved en naturkatastrofe, herunder kommando- og ansvarsfordeling vil bli fulgt også under et evt. OL. Som tilleggsressurs kommer det spesielle OL – helsepersonell og de gjestende lands helsepersonell.

4.8.1 IOC-akkreditert laboratorium i Oslo

Aker Universitetssykehus i Oslo har et IOC-akkreditert laboratorium for dopinganalyser. Dette laboratoriet ble fullstendig ombygget før Vinter-OL på Lillehammer i 1994. Siden den gang har det stadig blitt oppdatert med nytt utstyr og nye rutiner etter behov. Laboratoriet samarbeider tett med IOC, WADA og med andre akkrediterte laboratorier. Akkrediteringen foregår iht. gjeldende regler fastsatt av IOC.

Alle dopingprøver som tas under OL kommer til å bli analysert på laboratoriet i Oslo. Dette laboratoriet ligger ca 500 km fra OL-landsbyen og konkurransaneanleggene, og beregnet tid for transport av prøver til laboratoriet med fly er 2 timer (bil til/fra flyplasser, 40 minutters flyreise).

4.8.2 Rekruttering, utvelging og opplæring av nødvendig personale for helsetjenestene til OL

Helsepersonale for OL kommer til å bli rekruttert gjennom et sentralt rekrutteringssenter. De som er i lønnede stillinger kommer i hovedsak til å fortsette i sine stillinger, men en del ekstrakapasitet vil være

Trondheim kommune

nødvendig, spesielt innen nødhjelp, akuttbehandling og legevakter. Gjennomføringen av OL vil også kreve rekruttering av frivillig helsepersonale og andre frivillige som f. eks. førstehjelpsassistenter, ambulansesjåførere, sykepleiere, kliniske spesialister innen diverse fagområder, IKT-eksperter, sikkerhetsvakter, tilbud for dopingprøver, PR-ansatte og administrativt personale.

4.9 Ny infrastruktur i Trondheim og regionen til 2018

4.9.1 Lokalt og regionalt vegnett

Dagens lokale vegnett med igangsatte og vedtatte utbygginger i Trondheim har i hovedsak standard og kapasitet som gjør det mulig å etablere et separat vegnett for akkreditert trafikk og veger med tilstrekkelig kapasitet for publikumstrafikk inn til arenaer.

Når det gjelder vei og annen infrastruktur knyttet til samferdsel, skiller Trondheims plan mellom investeringer i følgende kategorier:

1. Investeringer planlagt realisert innen 2018. Dette utgjør totalt ca 5,4 mrd. kr og omfatter viktige prosjekter som bl.a. E6 Øst, riksvei Ila - Brattøra og riksvei Ila – Marienborg. Videre inngår Avinors omfattende tiltak på Værnes og likeså Jernbaneverkets investeringer knyttet til Gjevingåsen.

2. Andre planlagte tiltak mot 2020 (foreligger som konkrete planer, men har ikke oppstarvedtak pr i dag). Dette utgjør totalt i størrelsesorden 5 mrd. kr, og flere av tiltakene vil være viktig for OL. Dette omfatter bl.a. E6 Tonstad – Oppdal, riksvei 704 Sandmoen – Vassfjellet, diverse prosjekter (riksvei og kommunal vei) Sluppen – Osloveien – Marienborg, samt Jernbaneverkets planer for dobbeltspor Trondheim – Leangen mv.

3. Tiltak innenfor OL-budsjettet. Dette omfatter bl.a. riksvei Tonstad – Granåsen, veiløsning Vassfjellet og tiltak ifm. Lerkendal stasjon / Lerkendal-området, og øst-vest forbindelsen Sluppen-Munkvoll. Disse prosjekter har en totalramme i størrelsesorden 700 mill. kr, og forutsettes helt eller delvis finansiert over OL-budsjettet innenfor en ramme på ca 450 mill. kr.

4.9.2 Jernbane

Utviklingen av en funksjonell region, med nødvendig omstillings- og næringsutvikling, krever forsterket prioritering av jernbanen både sør- og nordover fra Trondheim. Mulig gasskraftutbygging på Skogn, kommunikasjon til sentrale samfunnsfunksjoner i Trondheim, f. eks. NTNU og St. Olavs hospital og tilbringertjenesten til Værnes vil oppleve positive virkninger av en raskere og forsterket togtransport. Dette gjelder ikke minst de omfattende arrangementstradisjoner innen idrett og kultur, hvor et betydelig antall mennesker forflytter seg i regionen. Reiser med bil kan bli enklere og sikrere, men reisetiden vil ikke bli særlig kortere. De beste muligheter for vesentlig kortere reisetid innen regionen er å satse på jernbane.

Jernbanesporet slik det ligger i dag vil i hovedsak ha kapasitet til å benytte det jernbanemateriellet som antas å være tilgjengelig under Ol i 2018. Det vil være tilgang på materiell for etablering av ½ times frekvens for strekningen Lerkendal – Oppdal. Dette vil kreve investeringer ved stasjonen på Lerkendal, og opprustning av spor mot sør fra Stavnebrua.

4.9.3 Luftfart

I sin masterplan for perioden 2006 til 2015 har Værnes tiltak for videre utbygging av fly- og passasjertiltak. I tillegg til de allerede foreslåtte utbygginger vil det ved et. Ol i 2018 bli etablert en egen investeringsplan

Trondheim kommune

for perioden fra 2011 til 2018, med ytterligere modernisering, plan for driftsavvikling, operasjonsplan for den daglige trafikkavviklingen under Ol og tiltak for den omfattende bagasjehåndteringen som må påregnes.

Disse tiltakene er med på å framskynde den videre positive utvikling på Værnes og vil oppdatere regionens hovedflyplass til blant de beste i Europa på alle områder.

Oppdal flyplass vil ha mulighet for å gi et direkte tilbud med 60-70 seters fly på strekningen Gardermoen – Oppdal og/eller København-Oppdal under OL.

5 Etterbruk av OL-anleggene

Hensynet til etterbruk er lagt som en helt sentral premiss for Trondheims OL-plan. Flere forhold har bidratt til at det har vært mulig å ivareta dette hensyn på en god måte:

- Trondheim har fokus på fortetting i sentrum gjeldende planer for byutvikling.
- Foreliggende ekspansjonsbehov ved NTNU og HiST.
- Foreliggende ekspansjonsbehov for studentboliger (SiT).
- Boligbyggingsprogram i Trondheim med høy veksttakt.
- Behov for oppgradering i Granåsen skisenter.
- Behov for videreutvikling av bynært alpinanlegg i Vassfjellet.
- Behov for videreutvikling av alpinanleggene i Oppdal.
- Høy veksttakt i hyttebygging / leiligheter Oppdal.
- Stort udekket behov for idrettshaller.

På denne bakgrunn er eksisterende behov kombinert med OL-behovene på en effektiv måte med konkrete planer for bruk og de aktuelle eiere, drivere og brukere av anleggene er i all hovedsak identifisert. Se vedlagte oversikt som viser den aktuelle etterbruk for alle anlegg (jf. uttrykt vedlegg 2).

Det er en grunnleggende premiss at OL-arrangøren selv ikke skal eie arenaer, bygninger eller andre anlegg. Det er derfor lagt stor vekt på å identifisere den aktuelle bruk etter lekene, og likeså den aktuelle eier og driver. Det er intensjonsavtaler og disse forhold under inngåelse mellom Trondheim 2018 og de aktuelle aktører.

Det ligger til grunn at OL-organisasjonen og OL som selskapsrettslig juridisk enhet skal nedbygges og termineres snarest mulig etter lekene. Av dette følger som angitt over at alle eiendeler, arenaer og anlegg er overført til andre mht. eier og driftsansvar.

Det er sannsynlig at enkelte anlegg vil ha behov for økonomiske tilskudd til drift og vedlikehold etter Vinterlekene, og dette søkes inndeckt gjennom et drifts- og vedlikeholdsfond som inngår i OL-budsjettet (se nærmere om OL-budsjettet i kapittel 6). Det er i første rekke bob- og akebanen, Granåsen og hallene som evt. vil ha behov for ekstraordinære tilskudd etter Lekene. De øvrige arenaer vil ha et selvstendig grunnlag for balansert drift.

Tilskudd fra et slikt "etterbruksfond" vil evt. blir aktuelt dersom anleggets drift ikke er balansert ved hjelp av anleggets egeninntekter og normale kommunale eller andre driftstilskudd (tilskudd som vedkommende kommune eller andre uansett skal yte til drift av aktuelle idrettsanlegg). Det er dokumentert at det er stor underdekning av eksempelvis idrettshaller i Trondheimsregionen pr i dag, og det må forutsettes at de haller som evt. kommer gjennom OL i ettertid får normale offentlige tilskudd som idrettsanlegg. Det samme

Trondheim kommune

gjelder for Granåsen, mens bob- og akebanen er i en noe spesiell situasjon i og med at denne idretten pr i dag i realiteten er ikke eksisterende i regionen. Erfaringene fra Lillehammer er derimot at dette anlegget har betydelige egeninntekter fra turisme og treningsvirksomhet (treningsgrupper fra Norge og andre land)ø.

Ved evt. tildelinger fra etterbruksfondet er det viktig at det etableres ordninger som 1) Sikrer mest mulig rasjonell drift av anlegget, 2) Tilfører anlegget tilskudd over ordinære budsjetter for drift av idrettsanlegg og 3) Stimulerer til aktivitet for å skaffe egeninntekter i anlegget (eksempelvis gjennom turisme).

Etterbruksfondet bør ideelt dimensjoneres slik at det kan bidra til balansert drift og tilskudd til oppgraderinger i et perspektiv på 20 – 30 år etter Vinterlekene. Det er gjort en foreløpig kalkyle for et slikt fond i OL-budsjettet på 250 mill. kr. Med et balansert uttak over 25 år vil fondet kunne gi et samlet årlig tilskudd i størrelsesorden 10 mill. kr, og i tillegg finansierte oppgraderinger for totalt 90 – 100 mill. kr. Fondet og avkastningen (kalkyle basert på 3 prosent årlig rente) vil da være forbrukt i løpet av ca 25 år. Dette burde være tatt tilstrekkelig hensyn de faktorer som er redegjort for over.

6 Budsjett

Budsjettene for Trondheim 2018 kan inndeles i følgende faser med tilhørende ansvar og finansiering:

FASE 1 Inneværende fase	Utrede mulig søknad	Finansieres med midler som den lokale komité alene svarer for
FASE 2 Ca høst 2007 – sommer 2011	Nasjonal søknad fremmes mot IOC og markedsføres internasjonalt	Finansieres med lokale og regionale midler (offentlig), sponsormidler og evt. statlige midler. Anslått totalramme opp mot 120 mill. kr Se nærmere i egen redegjørelse.
FASE 3 Ca sommer 2011 – sommer 2018	Planlegging og gjennomføring	Finansiering iht. offisielt budsjett for lekene iht. IOCs mal. Finansiering ved arrangementinntekter (TV, sponsor) og staten. Se nærmere nedenfor.
FASE 4 Etter Lekene	Drift av arenaer og anlegg	Eiere av arenaer og anlegg identifiseres før Lekene, og disse påtar seg driftsansvar etter Lekene iht. avtaler. Noen anlegg vil fordre tilskudd som kan delfinansieres med tilskudd fra etterbruksfond. Det anbefales at et slikt fond legges inn i OL-budsjettet. Se nærmere i avsnitt 9???.

Fase 1 behandles ikke nærmere her.

Fase 2 er nærmere redegjort for under Kap. "Veien fram til vinter-OL i Trondheim".

Trondheim kommune

6.1 OL-budsjett knyttet til planlegging og gjennomføring i fase 3 (2011-2018)

Budsjettet for Trondheim 2018 bygger på den forutsetning at arrangementet inklusive nødvendige anleggsinvesteringer finansieres slik:

- Dels ved arrangementets egne inntekter (TV, sponsor, billett)
- Dels ved statlige bevilgninger (tilsvarende modell som Lillehammer '94)
- Dels ved private investeringer

Det er en forutsetning fra IOC at statlige myndigheter skal gi en uforbeholden garanti for Lekenes gjennomføring, herunder en økonomisk garanti. Staten ved kulturdepartementet vil foreta en selvstendig vurdering og evt. fremme saken for regjering og Storting. Det er ikke fastsatt noen tidsplan for dette, men det er sannsynlig at behandlingen skjer i løpet av høsten 2007.

Budsjettoplegget og den økonomiske styring av Lillehammer '94 ble gjort slik at staten overfor organisasjonskomiteen garanterte for det samlede budsjett, og finansierte planlegging og gjennomføring med årlige bevilgninger over statsbudsjettet. Organisasjonskomiteen hadde ansvaret for arrangementinntektene som så ble overført til staten. I løpet av prosessen innførte staten den insitamentordning at Lillehammers etterbruksfond ville bli større dersom organisasjonskomiteen klarte å øke inntektene og / eller redusere kostnadene i forhold til vedtatt budsjett.

Budsjettene for hhv. Tromsø og Lillehammer om Lekene for 2014 ble fremmet under forutsetning om tilsvarende finansieringsansvar på statens hånd. NIF valgte den gangen Tromsø, men departement, regjering og Storting avslo å gi noen garanti og dermed ble det ingen norsk søknad.

Det er ikke besluttet hvorvidt staten vil nytte tilsvarende økonomisk styringsmodell ved et nytt OL, men Trondheims budsjett utarbeides under disse forutsetninger inntil annet blir gjort kjent.

Budsjettet bygges opp etter følgende mal fra IOC:

- A Arrangementinntekter
- B1 Anlegginvesteringer
- B2 Gjennomføringsutgifter
- C Statlige investeringer / utgifter utenom organisasjonskomiteens budsjett

I tillegg skal det gis en oversikt over de private investeringer som er nødvendig for arrangementets gjennomføring.

Budsjettet for Trondheim 2018 er under utarbeidelse, og det skjer ved en kombinasjon flere budsjetteringsmetoder:

- Kalkyler av enkeltposter ut i fra lokale forutsetninger. Det nyttes kalkylemetoder ut ifra kjente standarder så langt disse strekker til. Disse kalkyler er på et grovt nivå med høy usikkerhet.
- Relasjonsbudsjettering. Budsjettering ut i fra tidligere Leker, spesielt Lillehammer '94, samt andre arrangører siden 1994.
- Felles budsjettall og / eller dimensjoneringstall mottatt fra NIF og IOC

På disse forutsetninger utarbeides budsjetter for en rekke underposter i strukturen A – C over.

Trondheim kommune

Flere budsjettposter både på inntekts- og utgifts- / investeringssiden vil være like uavhengig av by i Norge. Videre er forutsetningene slik at flere av inntekstpostene styres av IOC ved at IOC eksempelvis inngår TV-kontraktene og arrangørbyens inntekt kommer i form av et tilskudd fra IOC. På denne bakgrunn er det gjennom NIF tatt initiativ til utarbeidelse av felles budsjett og budsjettforutsetninger for de poster som uansett er like for alle søkerbyer. Trondheim 2018 deltar selvsagt i dette arbeidet.

Blant annet foretas en utredning om OL-arrangørens status mht. mva.-plikt og fradrag. Foreløpige analyser indikerer at mulige mva-refusjoner kan utgjøre så mye som opp mot 2 mrd. kr. Dette utredes videre og vil være en budsjettpremiss for alle søkere.

Et annet forhold er at IOC selv styrer det som gjelder TV-produksjon og andre store oppgaver innen teknologi, og foreløpig foreligger ikke alle tall for IOC som er nødvendig for disse budsjettberegningene. Likeså mangler foreløpig tall som er felles dimensjoneringstall for søkerbyene.

Oppgaven for Trondheim 2018 er å utarbeide et tilfredsstillende budsjettgrunnlag for de poster som bygger på lokale forutsetninger. Det er gjennomført omfattende arbeider for å klarlegge disse, og de gjelder særlig følgende områder:

- Finansiering og kalkyle av leiekostnader for deltagerlandsby og medielandsbyer.
- Finansiering og kalkyle av leiekostnader for mediesentra.
- Driftskostnader knyttet til transport og innkvartering.
- Beregning av mannskapsbehov og kostnader forbundet med dette.
- Kostnader til lokal infrastruktur (vei, VA, strøm, annet).
- Kalkyler for billettsalg og andre nasjonale markedsinntekter.

Det følger av budsjettoplegget at det er statlige myndigheter som vil bære det økonomiske ansvar for det samlede OL-budsjett, og dette ansvar vil ikke påligge kommunen. Budsjettet skal innedekke alle kostnader som er nødvendig for arrangementet, også kostnader til nødvendig kommunal infrastruktur og kommunale tjenester utover normalsituasjonen.

7 Veien fram til vinter-OL i Trondheim i år 2018

Veien fram til et vinter-OL i Trondheim i 2018 inneholder flere milepæler og faser. I tabellen under framgår sannsynlig tidsplan for den videre prosess fram til internasjonal vertsby er valgt og lekende avholdt:

2007	19. februar	Frist for å søke Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) om å bli norsk kandidat overfor IOC til å arrangere de Olympiske og Paralympiske Vinterleker 2018.
	Februar - april	En egen evalueringskomité oppnevnt av NIF gjennomgår alle kandidatene og gir sin vurdering til NIF
		Styret i NIF velger ut den norske søkerkandidaten. De norske søkerbyene er Trondheim, Tromsø og Oslo/Lillehammer.
	Høsten	Stortinget behandler spørsmålet om statsgaranti for lekene
2009	Sommeren	NIF foreslår formelt norsk søkerby overfor IOC
2010	Januar	Foreløpig søknad avleveres
	Juli	IOC velger ut søkerbyer til finalefasen. Erfaringsmessig to til fire byer

Trondheim kommune

2011	Januar Sommer	Endelig søknad til IOC avleveres IOC velger vertsby
2018	Februar	De Olympiske Vinterleker 2018 avvikles og tre uker senere de Paralympiske Vinterleker

7.1 Videre prosess fram mot nasjonal utvelgelse

Søkerselskapet har ansvaret for å utarbeide søknadsdokumentet som sendes NIF innen 19. februar 2007. Søknaden utformes etter angitt kravspesifikasjon fra NIF.

NIFs ekspertgruppe skal på befaring i Trondheim i dagene 27. februar til 2. mars 2007, og søkerselskapet vil være ansvarlig for planlegging og gjennomføring av dette med støtte fra involverte fagekspert.

Søkerselskapets oppgaver i denne fase vil i tillegg omfatte informasjons- og kontaktarbeid for å promotere søknaden.

NIFs styre skal etter planen velge søkerby i løpet av mars/april 2007 (endelig tidspunkt ikke bekreftet). Valget skjer på grunnlag av 8 kriterier: Overordnet olympisk arrangementskonsept, naturgitte forhold, transport, overnattingskapasitet, arenaer og Olympisk infrastruktur, etterbruk, attraktivitet, tilrettelegging Paralympics.

Deretter blir det en "mellomfase" mens statlige myndigheter behandler saken. NIF vil utbe en statlig garanti for en norsk søknad, med grunnlag i den by som NIF velger, og kulturdepartementet vil sannsynligvis utarbeide en stortingsmelding om saken. Det er ikke kjent noen tidsplan for dette, men det er å anta at saken blir behandlet i Stortinget i løpet av høsten 2007. I denne fase må den valgte søkerby være beredt til å kunne levere utfyllende opplysninger overfor departementet og NIF. Det betyr at søkerbyen må ha virksomhet i store deler av 2007 før statsgarantien er avklart, og om det faktisk blir en norsk søknad.

Samtidig må søkerbyen gjøre forberedelser til den internasjonale søkerfasen (se nedenfor).

7.2 Forutsetning om ordinær saksbehandling og planlegging etter plan- og bygningsloven

Trondheim har politisk vedtatte planer for den framtidige utvikling, både fysisk og næringsmessig. Det er en forutsetning for søknaden om Vinterlekene i 2018 at anlegg og innretninger som vil trenge passer inn i vedtatte planer. Kommuneplanens strategi- og arealdel rulleres i år. Foreløpig utkast av arealdelen ventes å foreligge i februar 2007.

Ettersom den første fasen i arbeidet med mulige olympiske leker i Trondheim i 2018 har foregått delvis parallelt, har det ikke vært hensiktsmessig å innarbeide detaljer fra utredninger i regi av Trondheim 2018 AS. I denne omgang er det helheten i OL-planen og det overordnede konsept som grunnlag for søknaden til NIF som skal drøftes og ev. vedtas i bystyret i møte 8. februar 2007. Alt som gjelder plassering, utforming og detaljert bygging av det enkelte anlegg forutsettes det å komme tilbake til gjennom ordinær kommunal saksbehandling etter plan- og bygningslovgivingen. Arbeidet har imidlertid foregått i dialog med bl.a. byplankontoret for å sikre at det ikke oppstår konflikter i framtidig arealbruk. De anlegg og den infrastruktur som forutsettes i Trondheims søknad er enten allerede innenfor eksisterende og vedtatte planer, eller vil bli tatt inn i de kommende revisjoner .

Trondheim kommune

Kommuneplanens arealdel forutsettes rullert på nytt i 2011, samme år som endelig søknad til IOC avleveres. IOC's valg av vertsby for olympiske leker finner sted sommeren 2011. Det vil da være god tid til de nødvendige planprosesser, både på overordnet og mer detaljert nivå.

Det vises til øvrig redegjøring i saken om de nødvendige forberedelser til den internasjonale søkerfasen.

7.3 Forberedelser til internasjonal søkerfase

Den videre prosess i 2007 har to mulige utfall:

- a) NIF velger en annen by enn Trondheim. Saken vil da være avsluttet for Trondheims vedkommende i prinsippet pr samme dato.
- b) NIF velger Trondheim, og stortinget vedtar statsgarantien i løpet av høsten 2007.

Dersom Trondheim velges, vil saken gå over i en ny fase når statsgarantien foreligger:

- Trondheim blir Norges søkerby og vil innlede et nært samarbeid med NIF i det videre arbeid som vil strekke seg fra 2007 til 2011.
- Det er viktig at Trondheim umiddelbart kan igangsette arbeidet som Norges søkerby.

På denne bakgrunn anbefales at Trondheim forbereder sin organisering og finansiering slik at dette kan redegjøres for i størst mulig grad i søknadsdokumentasjonen som fremsendes innen 19. februar 2007. Det foreslås at følgende vedtas mht. organisering og finansiering:

- Søkervirksomheten videreføres i regi av det aksjeselskap som er etablert som egen juridisk person (Trondheim 2018 as).
- Kostnadene knyttet til fremføringen av søknaden og den internasjonale markedsføring er beregnet opp mot 120 mill. kr fordelt over perioden 2007 – 2011 (nærmere om budsjettet nedenfor). Av dette foreslås at 60 mill. kr finansieres ved de lokale og regionale aktører som står bak søknaden i slik fordeling: Trondheim kommune 35 mill. kr, Sør-Trøndelag fylke 15 mill. kr og til sammen 10 mill. kr fra Oppdal kommune, Klæbu kommune, Stjørdal kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune (fordeling er gjenstand for nærmere drøfting). Finansieringen settes over 5 år (2007-2011).
- De nevnte aktører inngår som eiere i selskapet med andel tilsvarende andeler i aksjekapitalen. Det er ikke klart om NIF ønsker å delta som eier i søkerselskapet, evt. om dette ivaretas gjennom eierandeler til Sør- og Nord-Trøndelag idrettskretser. Eierandeler og kapitalinnskudd tilpasses når NIFs syn på dette er avklart. Det vil uansett ligge til grunn at NIF blir en sentral aktør i søkerselskapet i den internasjonale fase, og NIFs president må personlig være medlem i styret for søkerselskapet på linje med ordføreren i Trondheim.
- Det er ikke sannsynlig at staten vil ha eierandel eller styreplass i søkerselskapet, men det forutsettes at eierandeler og finansieringsandeler tilpasses dersom staten beslutter å delta i en slik rolle.
- Finansiering utover 60 mill. kr forutsettes fremskaffet gjennom sponsorer og evt. ved statlig tilskudd.
- Søkerselskapets arbeid anbefales organisert med profesjonelt styre og administrasjon, dvs. at eierne utnevner styremedlemmer ut i fra kompetansemessige kriterier i forhold til oppgavene. Det anbefales videre at det utpekes en bedriftsforsamling og i denne vil det være en bred representasjon av aktører som blir viktige for søknaden. Presidentene i vinteridretts-forbundene, IOC medlemme(r) fra Norge, en representant fra hver av idrettskretsene, fylkesordførere og ordfører i Trondheim og de øvrige arrangørkommunene. De øvrige medlemmer velges på fritt grunnlag. De ansatte i selskapet skal være representert.

Trondheim kommune

- Av hensyn til krav til fremdrift og fleksibilitet, anbefales at styret gis relativt store fullmakter, og at det løpende arbeid ivaretas av en profesjonell administrasjon. Dersom NIF velger Trondheim i april / mai, bør Trondheim snarest mulig etter dette vurdere styresammensetningen, forberede valg til bedriftsforsamling, og likeså forberede rekruttering av administrativ ledelse slik at dette er klart når statsgarantien måtte foreligge.
- Hovedaktørene bak Norges søknad vil bli søkerbyen representert ved ordfører og NIF representert ved NIFs president. I tillegg må søknaden ha en frontperson som har de rette kvalifikasjoner til å lede arbeidet på vegne av søkerbyen og NIF. Typisk rollemessig løsning er at denne personen blir leder for styret i søkerselskapet, og at ordfører og NIFs president blir nestledere. Styreleder må samarbeide nært med den administrative leder for søkerselskapet, og disse vil være ansvarlig for den løpende virksomhet. Arbeidet vil stille store krav til ledelse på lokalt, nasjonalt og internasjonalt plan.

7.4 Internasjonal søkerfase

Søkerselskapets status og arbeid endrer karakter når Trondheim evt. er valgt som Norges kandidat. Søknaden blir da et nasjonalt prosjekt med aktiv deltagelse spesielt fra NIF. Arbeidet vil strekke seg over perioden 2007 – 2011 med følgende hovedoppgaver:

- Videreutvikle og konkretisere Trondheims OL-planer iht. de kravspesifikasjoner som gjelder fra Den internasjonale olympiske komité (IOC). Det stilles store krav til detaljeringsgrad og klargjøringer som bl.a. fordrer godkjenning av arenaer og anlegg mht. kommunal og annen behandling, inngåelse av bindende avtaler med grunneiere, anleggseiere og en rekke offentlige instanser, samt innhenting av bindende garantier fra ulike myndighetsorganer. Hovedperiode for dette arbeid er 2008 og 2009.
- Løpende kontakter med IOC, involverte særiddrettsforbund nasjonalt og internasjonalt, medieorganisasjoner, aktuelle leverandører etc. for å fremskaffe underlag og kompetanse som må til for å utarbeide løsninger og søknadsdokumentasjon. Hovedperiode for dette er 2008 – 2010.
- Utarbeide endelig søknadsdokumentasjon iht. IOCs maler og fremsende denne i tråd med de prosedyrer som gjelder. Hovedperiode for dette blir 2009 – 2011.
- Ivareta informasjons- og markedsføringsoppgaver lokalt, nasjonalt og internasjonalt for å forankre og fremme Norges søknad. Dette vil være en viktig oppgave i hele perioden.
- Deltagelse ved en rekke møter og konferanser i det nasjonale og internasjonale idrettsmiljøet (hele perioden).
- Fremskaffe sponsorfinansiering og ivareta service overfor sponsorer (hele perioden).
- Mediehåndtering.
- Løpende administrativ ledelse, drifting av OL-kontor, rapportering til eiere, NIF, staten, IOC og andre.

Kjente budsjettall for den internasjonale søkerfasen for tidligere søkere fra andre land varierer i et stort spenn fra ca 60 mill. kr til ca 150 mill. kr. Søknadsprosessen er for så vidt standardisert mht. til den dokumentasjon som søkerne skal fremsende, og når det gjelder fremdrift og prosedyre overfor IOC. Men det er samtidig klart at en by som søker for første gang har større kostnader enn en annengangssøker når det gjelder utarbeidelse av planer og dokumentasjon, og det er store forskjeller mellom byer mht. hvor mange anlegg og fasiliteter som allerede finnes kontra hvor mye som skal bygges nytt.

De største forskjellene i budsjetter følger imidlertid av forskjeller i markedsføringsinvesteringer nasjonalt og internasjonalt. IOC har satt opp premisser og begrensninger for tiltakene, men det er et faktum at enkelte byer setter inn langt større resurser i dette enn andre.

Trondheim kommune

Det er gjort et foreløpig estimat for en søknad for Trondheim og Norge for 2018 opp mot 120 mill. kr. Budsjettet vil bli gjenstand for nærmere vurdering i samarbeid med NIF og evt. staten når den tid kommer.

Med en lokal / regional finansiering på 60 mill. kr er en stor andel å plass, og i tillegg vil det bli søkersekskapets oppgave å fremskaffe sponsorer. kr. Dette vil være sponsorer på nasjonalt og lokalt plan, og også sponsorarbeidet vil skje i et samarbeid med NIF.

8 Rådmannens vurdering og konklusjon

De olympiske vinterleker er blitt arrangert i Norge to ganger tidligere, i 1952 og 1994. Vinteridrett står sterkt i Norge og det er derfor ikke unaturlig at Norge over tid tar ansvar som vertsnaasjon for De olympiske vinterleker og Paralympics. Trondheim er nå moden for å ta på seg oppgaven.

Trondheim kommunes motivasjon for å søke er på et vis allerede nedfelt i gjeldende strategiplan. Som vist i saken sammenfaller perspektivene og visjonene for et OL i Trondheim 2018 i stor grad med allerede vedtatt strategiplan og arealplan. Et OL vil kunne gi et betydelig løft og framdrift i gjennomføringen av disse.

Et OL består ikke bare av noen korte uker med sport, men også av år med forberedelser for vertsbyen i form av opprustet infrastruktur, nye investeringer, turisme og forsterking av regionens sosiale kapital. Jeg finner at de aller fleste enkeltelementer i saken har fordeler for byen og regionen. De mest synlige og umiddelbare positive resultater er den kraftige opprusting av infrastruktur, bygninger og anlegg som vil finne sted.

Et OL i 2018 betyr at over 10.000 medierepresentanter fra hele verden, flere år før selve arrangementet, retter sin oppmerksomhet mot Midt-Norge. Lillehammer hadde i nesten 5000 journalister fra 37 land på besøk før Vinterlekende.

8.1 Samfunnsøkonomiske konsekvenser av OL i Trøndelag.

De lokale og nasjonale samfunnsøkonomiske konsekvensene av et OL i Trondheim i 2018 er ikke utredet. Der er derfor ikke mulig å gi en relativt konkret og presis beskrivelse av sannsynlige effekter. Det er likevel noen relativt velkjente sammenhenger som kan påpekes og illustreres.

8.1.1 Makroøkonomiske forhold – OL er en katalysator for utvikling

Det er naturligvis umulig å vite konjunktursituasjonen i 2018. Dermed vet vi heller ikke om et OL vil bidra til å redusere en høy arbeidsledighet eller vil medføre økt tilflytting for å skape stor nok kapasitet i næringslivet til å håndtere OL-oppgavene. Der er imidlertid sikkert at OL vil medføre store ekstra investeringer i offentlig og privat infrastruktur noen år før OL. Slike investeringer vil gi en markert vekstimpuls. Staten konjunkturpolitiske virkemidler er hovedsaklig nasjonale (statsbudsjett og finanspolitikk). En lokal vekstimpuls til Trøndelag vil derfor trolig bli motvirket av mindre vekst andre steder. I praksis vil det trolig gi Trøndelag en større vekst i folketall enn det som ellers ville blitt situasjonen.

8.1.2 Økt omsetning i Trøndelags næringsliv

Trøndelags næringsliv får økt sin omsetning som følge av OL i Trondheim. Også et OL i Oslo eller Tromsø vil gi slike effekter, men naturligvis betydelig mindre. Et OL krever lokal produksjon av en store mengde varer og tjenester. Det mest åpenbare er investeringer i bygg og anlegg, overnatting og bespising for tilreisende, transport, underholdning og annen personrettet tjenesteyting. For vareproduksjon og andre

Trondheim kommune

typer tjenesteproduksjon må det lokale næringslivet i større grad konkurrere med resten av Norge og verden. Men i de fleste tilfeller vil lokalt næringsliv ha nærhet som et konkurransefortrinn.

Som en illustrasjon av størrelsen på denne typen effekter kan det nevnes at det til OL-arrangementene regnes med ca 1,8 mill solgte billetter fordelt på ca 800.000 ulike personer. Godt over halvparten av disse vil komme fra steder utenfor Trøndelag. Om det legges til grunn 400.000 personer og at hver av disse er 2,5 dager i Trøndelag med et forbruk på 1500 kroner per dag (vanlige tall for turister), vil bare publikum til OL fra andre deler av Norge og verden gi en omsetning for lokalt næringsliv på 1,5 mrd kroner under OL. I tillegg kommer 20-30 tusen deltakere, journalister, ledere, sponsorer og liknende grupper. Hver av disse vil være her mer enn ca 20 dager, i gjennomsnitt. En stor del av disse inntektene vil ende opp hos personer bosatt i Trøndelag med økte skatteinntekter for kommuner og fylker som en hyggelig effekt i 2018.

8.1.3 Økt turisme og konferansevirksomhet

Reiselivssektoren vil store langsiktige positive effekter av et OL. Dette fordi et OL gir publisitet over hele verden. Kapasiteten innen reiseliv bygges kraftig opp. Det er også grunn til å regne med oppbygging av profesjonalitet og internasjonalt nettverk som grunnlag for bedre langsiktig salg av Trøndelag som destinasjon.

Trondheim er på kartet for internasjonale konferanser, men er ikke det store trekkplasteret. Dette skyldes delvis manglende kapasitet til å ta de store arrangementene. Også her vil OL gi en positivt langsiktig effekt.

8.1.4 Forsert utbygging av infrastruktur

Den utbyggingen av infrastruktur innen transport som planlegges i forbindelse med OL er i hovedsak tiltak som Trondheim og Trøndelag har konkrete planer om å gjennomføre uansett. Det er relativt små anlegg som gjennomføres bare på grunn av OL. Men flere anlegg vil gjennomføres før 2018, som ellers ville ha kommet senere. For Trøndelag fører dette til at publikum og næringsliv får nytten av disse anleggene noen år tidligere enn det som ellers hadde vært sannsynlig. I kampen om statlige penger er det kanskje også et poeng at et OL vil gi økt sikkerhet for at disse prosjektene faktisk prioriteres.

De idrettsanleggene som bygges til OL er også anlegg som byen og distriktet trenger. Men enkelte av disse anleggene vil neppe komme uten et OL, i alle fall ikke med den kvalitet og kapasitet som et OL vil skape behov for. Dette vil da være anlegg som vil gi et varig grunnlag for nye arrangement i Trøndelag som ellers ikke ville vært mulig å få til landsdelen.

8.1.5 Identitet og stolthet

Vi er ikke i tvil om at vi vil skape et flott OL i Trondheim i 2018. Blir det fint vær, vil det være et pluss. Men selv med dårlig vær vil det være mulig å lage et arrangement som byen, landsdelen og Norge i ettertid vil være stolte over å ha gjennomført. Vi skal ikke undervurdere den verdien det ligger i at folk i Trøndelag og Norge føler stolthet over gjøre noe bra på en måte som hele verden ser. Vi vet at byjubileet i 1997 med Cutty Sark og VM på ski ga en slik effekt som vi ennå gleder oss over. Effekten av et OL vil bare være mye større.

Vi kan regne med at et OL vil gi oss mulighet til å vise fram det beste vi har innen skaperevne over en bred basis: idrett, kultur, underholdning, matlaging, håndverk, teknologi, offentlig service mm.

Trondheim kommune

8.2 Konklusjon

Det foreliggende konsept for De olympiske og paralympiske vinterleker i Trondheim og Trøndelag vil som vist understøtte en ønsket samfunns- og næringsmessig og fysisk utvikling. Konseptet bygger i all hovedsak på forutsetninger om at allerede planlagte tiltak uavhengig av et OL blir realisert. Det innebærer at det vi bygger og har planlagt bygd av infrastruktur i denne regionen kan "lånes" ut til OL. Tidsperspektivet for gjennomføringen blir derimot annerledes enn uten et OL i 2018. Et OL vil med andre ord sette betydelig fart på byen og regionens utvikling.

Et OL til Trondheim og Trøndelag vil bli en positiv identitetsskaper og en markert utviklingsdriver for Trondheim og Trøndelag i mange år både før og etter 2018.

Trondheim kommune må investere en del millioner i planlegging og markedsføring av OL-søknaden internasjonalt. Det er naturligvis en risiko for at Trondheim likevel ikke blir tildelt OL. Vi bør likevel ta risikoen, gevinstene av OL planleggingen har vi allerede og vil bli gigantiske idet vi blir tildelt OL.

Rådmannen i Trondheim, 15.01.2007

Inge Nordeide
Rådmann

Magnus Heide Westerberg
Spesialrådgiver

Kjell Inge Steller
Rådgiver

Utrykte vedlegg:

1. Arenabeskrivelser:
Nidelven Olympiske Deltagerlandsby, Vassfjellet, Media campus Trondheim, Tiller, Stjørdal, Leangen, Kinnpiken, Hovden, fritidspark Oppdal, deltagerlandsby Oppdal, Granåsen, Brattøra, Lerkendal og Torvet .
2. Oversikt forventet etterbruk
3. Konkurransplan: De olympiske Vinterleker og Paralympiske vinterleker

